

COMMISSION SPÉCIALE CHARGÉE D'EXAMINER LA GESTION DE L'ÉPIDÉMIE DE COVID-19 PAR LA BELGIQUE

du

VENDREDI 15 JANVIER 2021

Matin

BIJZONDERE COMMISSIE BELAST MET HET ONDERZOEK NAAR DE AANPAK VAN DE COVID-19-EPIDEMIE DOOR BELGIË

van

VRIJDAG 15 JANUARI 2021

Voormiddag

De openbare commissievergadering wordt geopend om 10.05 uur en voorgezeten door de heer Robby De Caluwé.

La réunion publique de commission est ouverte à 10 h 05 et présidée par M. Robby De Caluwé.

Hoorzitting met vertegenwoordigers van de Taskforce GPI:

- eerste hoofdcommissaris **Marc De Mesmaeker**, commissaris-generaal van de Federale Politie;
- eerste hoofdcommissaris **Nicholas Paelinck**, voorzitter van de Vaste Commissie van de Lokale Politie;
- mevrouw **Anke Stakenborg**, voorzitter van de Taskforce GPI.

Audition des représentants de la Taskforce GPI:

- premier commissaire divisionnaire **Marc De Mesmaeker**, commissaire général de la Police fédérale;
- premier commissaire divisionnaire **Nicholas Paelinck**, président de la commission permanente de la Police locale;
- Mme **Anke Stakenborg**, présidente de la Taskforce GPI.

De **voorzitter**: Ik heet de mensen van de Taskforce GPI van harte welkom.

De bedoeling is dat jullie een inleiding geven. Jullie hebben ook vooraf de vragen gekregen, die jullie hebben beantwoord. Die antwoorden zijn ook naar de leden gestuurd. Het is uiteraard niet nodig dat jullie dat allemaal opnieuw voorlezen. De leden hebben daarvan immers kennis kunnen nemen.

Na jullie inleiding zal ik aan de leden het woord geven om eventueel nog bijkomende vragen te stellen of dieper in te gaan op een aantal zaken. Dan kunnen jullie daarop achteraf nog antwoorden.

Ik geef jullie het woord.

Marc De Mesmaeker: Mijnheer de voorzitter, Mme la vice-présidente, mevrouw de vicevoorzitter, geachte leden van de commissie, je vous remercie pour l'invitation et pour la possibilité qui nous est offerte de nous exprimer et de vous communiquer quelques considérations sur la gestion de la crise sanitaire, d'un point de vue policier.

Comme nous avons qualifié ce thème – vous n'en doutez pas – d'extrêmement important, nous avons estimé utile et judicieux de venir avec ce que j'appellerai – en toute modestie – le "top covid police".

Vous avez devant vous le premier divisionnaire Nicholas Paelinck, chef de corps de la zone Weskust. Il est en même temps président de la commission permanente de la police locale. Vous avez devant vous le commissaire général de la police fédérale. Nous sommes accompagnés par Anke Stakenborg, commissaire divisionnaire. Elle est la vraie patronne, du moins en cette matière...

Mevrouw Stakenborg heeft een operationeel verleden in de zone Leuven en ze heeft kabinetservaring opgedaan. Ze is gedurende twee jaar mijn beleidsadviseur. In die hoedanigheid hebben wij haar gevraagd de Taskforce dagelijks te leiden. Zij is wel een van de grote referenties in het politiemidden in deze problematiek. Zij heeft een titanenwerk verricht gedurende de laatste elf maanden. De antwoorden die werden verschaft op de heel pertinente vragenlijst kwam grotendeels van haar hand. Onze zelfevaluatie over onze eigen werking, naar aanleiding van de eerste golf van maart tot juni, is in een rapport gegoten. Dat hebben we ook aan de commissieleden bezorgd. Dat is ook voornamelijk van haar hand.

We hebben de vragenlijst die werd bezorgd nauwkeurig bestudeerd. We hebben de vragen

heel nauwkeurig, exhaustief, gedetailleerd en zonder schroom beantwoord. Als het goed ging en goed was, hebben we dat ook gezegd. Daar waar er toch enkele mindere punten waren, hebben we dat ook duidelijk geduid.

Onze presentatie bestaat uit vijf luiken. Ik neem het eerste deel op mij. Luiken twee, drie en vier zijn voor mevrouw Stakenborg en luik vijf, de suggesties en het slotwoord, laten we over aan de heer Paelinck.

Ik zal een woordje uitleg geven over de Taskforce GPI, de totstandkoming en de werking ervan. Vervolgens zal mevrouw Stakenborg het hebben over de linken met de andere beleidsorganen, het vraagstuk van de wettelijke bepalingen en de impact op de politiewerking. Het laatste punt, de suggesties voor de toekomst en een klein slotwoord worden behandeld door de heer Paelinck.

Op de volgende dia is een foto te zien van de zetel op de federale politie in aanwezigheid van de toenmalige minister De Crem. Op het scherm ziet u de digitale connectie met voornamelijk de vertegenwoordigers van de lokale politie. Ik geef u enkele toelichtingen bij het ontstaan, het doel, de samenstelling en de werking en de meerwaarden.

Uit de vragen van het Parlement heb ik begrepen dat u graag zou willen inschatten bij de verschillende componenten in het beheer wanneer de sense of urgency er gekomen is. U wilt ook dat we aantonen dat we die hebben gevoeld en dat we ernaar hebben gehandeld. Dat heb ik heel duidelijk gevoeld in een aantal vragen van de commissieleden.

Op de slide vindt u een tijdslijn van het verhaal van de politie. Eind februari werd de problematiek van heel dichtbij opgevolgd door de interne directie voor preventie en bescherming op het werk van de federale politie, in samenspraak met de Algemene directie van het middelenbeheer en de informatie (DGR). Vanuit die componenten is op 6 maart binnen de federale politie een eerste informatievergadering georganiseerd om de leidinggevendenden te sensibiliseren. Op 6 maart werd aan alle geledingen van de federale politie gevraagd om hun *business continuity plans* (BCP's) te actualiseren of te zorgen dat ze er snel een hadden. Die waren veelal voorhanden omdat we op dat ogenblik toch wel aanvoelden dat er misschien iets op ons afkwam dat ons zou dwingen om op die BCP's terug te vallen. Dat is eigenlijk de allereerste boodschap die heel uitdrukkelijk aan de leidinggevendenden is gegeven. Ik spreek in deze fase voor de federale politie.

Op dat ogenblik werden ook al de eerste sensibiliseringacties gevoerd voor de gouden maatregelen die we nu wel kennen. Er werd toen ook een contactcenter gecreëerd binnen de federale politie als één invalspunt waar leidinggevendenden en medewerkers terecht konden. Op 10 en 12 maart zijn er nationale veiligheidsraden geweest waarop de politie werd vertegenwoordigd. De lockdown werd afgekondigd vanaf 13 maart. Vanaf dat ogenblik was het voor ons duidelijk dat we niet alleen moesten denken aan interne maatregelen en hoe we in de komende periode zouden kunnen functioneren, maar het was heel duidelijk dat we ook geroepen zouden worden om de handhaving van de covidmaatregelen te doen naleven. Het gevoel van urgentie dat al aanwezig was vanaf februari vanuit een bepaalde mindset, was aanwezig begin maart en zeker vanaf de tweede week van maart. Daarom heeft de federale politie ervoor gekozen om in een realtimemanagement te voorzien. Op 12 maart werd de Taskforce COVID-19 federale politie gecreëerd.

Er werd dus gekozen voor een realtimemanagement, centraal en nationaal, voor de verschillende aspecten voor de federale politie. Dit was geen proces van weken of maanden, maar van vier dagen. Na vier dagen is bij iedereen heel snel het bewustzijn gekomen dat de federale politie dat niet alleen kon doen in haar hoek, naast de 185 politiezones. Heel snel is er binnen de geïntegreerde politie de afspraak gemaakt om de taskforce, initieel federale politie, om te dopen tot de Taskforce GPI, Geïntegreerde Politie/*Police Intégrée*. Onze afkortingen zijn altijd tweetalig.

De Taskforce is voor het eerst bijeengekomen op 16 maart. Dat was al heel snel. Toen is de samenstelling en de werking van de Taskforce vastgelegd in een dienstnota. Zo kon dit onmiddellijk kenbaar gemaakt worden aan de volledige politiewereld en kon al enige legitimiteit gegeven worden aan dat nieuwe orgaan. In de navolgende toelichtingen zal worden besproken dat dit orgaan op een bepaald ogenblik nog meer behoefte had aan legitimiteit, wat verklaart dat er nog andere documenten van andere niveaus en overheden zijn opgesteld.

Op de eerste slide ziet u de vier grote objecten van de Taskforce GPI. Het eerste doel was als beslissingsorgaan te fungeren. Dat is belangrijk.

Nous sommes là pour prendre des décisions pour la police intégrée, en matière de mesures et de directives à respecter pour fonctionner en interne avec ce virus, mais bien évidemment aussi pour décider des mesures de maintien et de contrôle covid. Donc, cette Taskforce de la police intégrée

a émis bon nombre de directives, voire même de décisions, qu'il s'agisse de directives opérationnelles ou non opérationnelles, et non opérationnelles dans tous les domaines imaginables.

Le deuxième objectif était bien évidemment de fonctionner comme un SPOC pour les dirigeants, pour les membres du personnel, mais aussi pour les personnes et autorités externes, pour les autres services qui gèrent globalement cette crise.

Le troisième objectif était de garantir l'octroi aux membres de notre personnel de matériel de protection, ce qui au début a été un peu problématique, mais qui par la suite s'est assez vite régularisé.

J'ai déjà parlé du quatrième point tantôt. Pour la police fédérale, le 6 mars était vraiment la date de notre première tâche, ce *business continuity plan* (BCP). Dans cette Taskforce, nous gardons la main sur les BCP; les BCP des 186 employeurs: la pol'féd' et les 185 zones de police locale. Comme cela, vous avez la genèse de la Taskforce et les objectifs de cet organe.

Op de volgende slide ziet u de samenstelling, waaromtrent het antwoord op de vragen al gegeven is, dus ik ga er snel overheen. De leden van het directiecomité van de federale politie zijn de commissaris-generaal en de drie directeurs-generaal, met name van bestuurlijke politie, gerechtelijke politie en de ondersteuning, en hun rechtstreekse medewerkers. Heel wat van mijn eigen capaciteit, mijn rechtstreekse medewerkers en mijn beleidsadviseurs, heb ik ter beschikking gesteld. Dat meld ik omdat dit natuurlijk zijn gevolgen heeft. Veel mensen hebben het voorbije jaar prioritair aandacht geschonken aan de covidpandemie, waardoor andere zaken noodgedwongen een beetje naar de achtergrond zijn vergleden. Daarnaast is er de voorzitter van de vaste commissie van de lokale politie, met zijn drie vicevoorzitters, met name voor Wallonië, Brussel en Vlaanderen, en ook hun rechtstreekse medewerkers. Experts van welzijn en communicatie zaten via digitale weg mee aan de tafel, evenals de twee directeurs-generaal van het SAT/ATS, het administratief-technisch secretariaat, zowel van Binnenlandse Zaken als van Justitie, zodat ook zij onmiddellijk konden linken met hun respectievelijke ministers.

In aantal ziet dat er als volgt uit. Als al die mensen zich connecteren, zoals we dat nu gewend zijn, dan ging het in het begin om 42 leden. Na de eerste evaluatie, die u hebt gekregen, hebben wij dat afgeslankt, want de capaciteit moet goed worden gebruikt. Thans volgen 30 tot 32 mensen dat mee.

Hoe verliep de werking van de Taskforce? In de beginmaanden kwam de Taskforce dagelijks samen met de deelnemers van de geïntegreerde politie. Vanaf juni is dat vergleden naar een wekelijkse en vervolgens een tweewekelijkse afspraak. Thans zitten wij op een tempo van twee weken, behalve wanneer er een ad-hoc-OCC is, want dan komt ook de ad-hoc-taskforce geïntegreerde politie samen.

Belangrijk om weten is dat de werkwijze zeer gestructureerd was, met name dat in elke vergadering stevast de volgende vier elementen aan bod kwamen.

Het eerste element was de output of feedback van de beleidsorganen en wat de beleidsorganen hadden beslist, waardoor geheel de geïntegreerde politie bijna in realtime, of toch redelijk snel, wist welke de beslissingen waren van de COFECO, de Nationale Veiligheidsraad of het OCC. Die lijn werd zeker behartigd.

In tweede instantie werden altijd de operationele richtlijnen besproken. Soms was het heel moeilijk om politieke beslissingen te vertalen in begrijpelijke, concrete en uitvoerbare operationele richtlijnen voor onze inspecteurs op het terrein.

Het derde element, heel belangrijk en ook erg tijdrovend, zijn de niet-operationele richtlijnen.

Het vierde luik was altijd een luik communicatie. Wat en hoe communiceren wij intern in de federale politie, en zullen wij ook extern communiceren, uiteraard in coördinatie met de andere disciplines, onder andere D5 van het Crisiscentrum?

Wij hebben een aantal richtlijnen uitgevaardigd. Ook hebben wij een documentatiekanaal opgericht voor de Taskforce en een infoportaal voor de gehele geïntegreerde politie.

Die Taskforce heeft het ons ook mogelijk gemaakt om dagelijks te monitoren en goed te beseffen waar wij als geïntegreerde politie aan toe zijn.

Chaque jour, nous avons une vue assez exacte de la situation capacitaire de la police intégrée. C'est important pour pouvoir intervenir si, d'un côté ou d'un autre, les BCP (*business continuity plans*) étaient en danger. Vous l'avez lu dans les médias. À un moment donné, il y avait tout de même quelques petites zones qui avaient du mal à fonctionner. On faisait le monitoring au sein de la Taskforce pour, le cas échéant, faire un appui latéral ou bilatéral avec les zones avoisinantes, voire demander à la police fédérale d'aider les zones en pénurie, en fournissant des capacités

pour les aider.

Wij doen ook de monitoring van het aantal misdrijven en de processen-verbaal die zijn opgesteld. Vanmorgen hebben wij het dagverslag gekregen.

Je peux vous dire que le 13 janvier, c'est-à-dire avant-hier, nous en étions à 200 241 PV's. On suit cela de très près. Grâce à notre rapport journalier, je sais qu'hier, le 14 janvier, au sein de la police intégrée, il y avait 184 membres du personnel touchés par le covid, 94 malades ou en attente d'un test, et 90 en quarantaine. C'est assez pointilleux comme chiffres et je crois que c'est très important, parce qu'il y va de notre responsabilité, avec Nicholas, de dire aux autorités politiques - nationales, provinciales ou communales - quelle est la situation capacitaire de la police. Je crois que c'est un bon exercice en la matière.

Daarnaast volgen wij niet alleen het aantal zieken of geïmpacteerden op en het aantal processen-verbaal, maar ook de aard van de misdrijven hebben wij opgevolgd door een criminaliteitsrapportering, waartoe iedereen heeft bijgedragen. De federale gerechtelijke politie heeft een monitoring gedaan over het verglijden van de aard van de criminaliteit, wat ook belangrijke informatie voor de overheden is. Zodoende werd er een top drie of top vijf gemaakt van de meest geverbaliseerde schendingen van de covidmaatregelen.

Heeft dat alles nu gewerkt? Zijn wij tevreden over onze ideeën en onze werking? Dat vindt u op de volgende slide. Wij kunnen op die vragen een redelijk goed antwoord geven omdat wij zelf, in tempore non suspecto, overgegaan zijn tot een zelfevaluatie. Wij gingen na hoe wij onze verantwoordelijkheden hebben opgenomen gedurende de eerste golf, zijnde van maart tot juni. In uw documentatie hebt u het rapport van de zelfevaluatie. Dat rapport is positief. Wij zijn samen tot de conclusie gekomen dat de structuur die wij hebben opgesteld en de werkwijze die wij hebben gevolgd, zeer performant bleken te zijn om een antwoord te bieden op de verschillende uitdagingen.

Wij hebben vijftientig beslissingen en richtlijnen uitgevaardigd. Dat klinkt misschien als niet veel, maar vergis u niet, dat aantal slaat enkel op niet-operationele aspecten.

Vingt-cinq ont trait à des directives non opérationnelles, donc tous les aspects matériels, logistiques, d'infrastructure, de fonctionnement, de bien-être, d'inspection et que sais-je encore. Vingt-cinq directives sont sur diverses matières, donc il y

a parfois des directives avec de nombreuses pages, et elles sont bien évidemment évolutives. Elles ont été adaptées en fonction des décisions des autorités et des organes politiques habilités à prendre des décisions. À côté de cela, nous avons édicté des centaines de directives opérationnelles qui sont dans un *intervention handboek*, un manuel d'intervention. Il est aussi évolutif. Ces directives ont été adaptées au fur et à mesure. L'*output* de cette Taskforce, que ce soit dans le domaine opérationnel ou non opérationnel, est quand même assez considérable. Je crois qu'en faisant ainsi, cela a bien fonctionné.

Nicholas y reviendra. Je l'ai dit dans l'introduction. On a répondu aux questions en toute transparence. Mais je dois vous dire en tant que commissaire général que tout au long des 11 mois de la gestion de cette crise, il y a eu beaucoup de moments pendant lesquels je me suis dit: "Mon dieu, nous travaillons vraiment au sein d'une police". Il y a aussi eu des moments, et je fais référence à la réponse aux questions 11.28 de votre questionnaire, où nous nous sommes dit: "Non, ce n'est pas une police qui est ici en mouvance." Il y a quand même eu des différences entre les 186 employeurs de police dans ce pays. Mais je crois qu'en tout, l'évaluation est très positive.

J'en termine en ce qui concerne la Taskforce.

Wij hebben nu een draaiboek, naast alle richtlijnen die wij uitgevaardigd hebben. Als er nog zo eens een crisis komt, kunnen wij dat draaiboek nemen en kunnen wij onze checklist aflopen: daaraan denken, die aanwijzen, die contacteren, dat in gang zetten, daarvoor oog hebben, daarvoor naar de politiek stappen... Dat draaiboek is er nu.

Ten tweede, wat de legitimiteit van die Taskforce betreft, wij hebben onszelf wat legitimiteit gegeven met onze eigen dienstnota van 16 maart. Maar u zult nog wel horen dat er daarna nog bijkomende instrumenten gekomen zijn, te weten de omzendbrieven 94 en 94bis. Eén van de suggesties is dat alles te verankeren in een of ander reglementair arsenaal voor de toekomst, zodat wij daar meteen op kunnen terugvallen.

Voilà, ik hoop hiermee de voor deze commissie relevante informatie te hebben gegeven.

Anke Stakenborg: Goedemorgen. Hartelijk dank voor deze uitnodiging.

Het volgend punt handelt over de relaties die wij hadden met andere beleidsorganen. Zoals reeds gezegd is, vormde de instelling van de Taskforce GPI echt wel een meerwaarde, omdat

de politie zo een duidelijk aanspreekpunt had voor haar externe partners. Wij werden ook *as such* erkend binnen de crisisstructuur, binnen de beleidsorganen. U ziet hier op de slide het organogram dat ons ter beschikking werd gesteld na enig aandringen door het Crisiscentrum. U ziet hier waar de Taskforce zich bevindt.

U zult ook vaststellen dat het niet meer helemaal congruent is met het organogram dat er vandaag zou moeten zijn. Ik kom straks terug op de reden daarvoor.

Ik wil in dit luik toelichten op welke wijze de Taskforce GPI vertegenwoordigd was in de crisisstructuur en wat onze ervaringen daarmee waren. Ik ben ook zo vrij een aantal verbetervoorstellen mee te geven.

Op de volgende slide ziet u heel concreet dat wij vertegenwoordigd waren in de volgende organen. Er was, zoals de commissaris-generaal net heeft aangehaald, de Nationale Veiligheidsraad, die voor deze crisis als beslissingsorgaan werd gehanteerd. Het Federaal Coördinatiecomité werd samengesteld, waarin wij een vertegenwoordiger van de Taskforce GPI konden afvaardigen. Diezelfde vertegenwoordiger bleef ook aanwezig in de vaak aansluitende vergadering op het Crisiscentrum met de gouverneurs, waaraan desgevallend ook onze directeurs-coördinatoren uit de verschillende arrondissementen deelnamen.

Er was een cel Informatie, onder leiding van het Crisiscentrum, waar de perswoordvoerder van de federale politie als vertegenwoordiger van de Taskforce ook aan deelnam.

De volgende drie waren eigenlijk meer korte ad-hoccellen die in plaats werden gesteld. In de eerste plaats was daar de cel FAQ, Frequently Asked Questions. In het begin van de eerste golf had men de opvatting met een aantal mensen uit de diensten samen het ministerieel besluit verder te vertalen in antwoorden op de frequently asked questions die wij kenden van het Crisiscentrum, en die ter beschikking te stellen, maar na verloop van tijd werden de diensten daar niet meer meteen bij betrokken en werd dat een taak die door het Crisiscentrum zelf werd vervuld. Wij hebben daar drie of vier vergaderingen aan deelgenomen, met zowel een vertegenwoordiger van de federale politie als een vertegenwoordiger van de lokale politie.

Er was de Internationale Crisisbeheercel, die ook alleen in de eerste golf een rol heeft gespeeld, en die was samengesteld om een aantal adviezen en een aantal voorstellen uit te werken inzake het grensbeheer. Recentelijk is in december, tijdens de

tweede golf, de zogenaamde Handhavingshub samengesteld, waarin ook een vertegenwoordiger van de Taskforce aanwezig is. Deze heeft als doel samen met de verschillende inspectiediensten rond de tafel te zitten, te bekijken wat elkaars bevoegdheden zijn, en eventueel werkafspraken te maken.

Daar er heel wat vragen waren over wat de ervaringen waren en hoe de wisselwerking verliep, wil ik jullie enkele punten meegeven die ik hier onder de aandacht wil brengen.

In de eerste plaats, ik meen dat wij tevreden mogen zijn dat wij op nuttige wijze deel konden uitmaken van het beslissingsproces. Zo was het voor ons mogelijk een stand van zaken te krijgen, te anticiperen, en ook de nodige overwegingen te maken vanuit onze Taskforce. Wij konden politieel advies geven, hoewel er niet altijd een garantie was dat daar ook effectief rekening mee gehouden zou worden.

Ik wil zeker de rol van het Crisiscentrum benadrukken, dat toch wel essentieel was voor de ondersteuning en de coördinatie van de verschillende cellen die samen moesten komen, dat alles probeerde bij te houden in de vorm van verslaggeving, en dat de middelen ter beschikking stelde om met elkaar virtueel aan tafel te zitten. Dat geldt Specifiek voor het Federaal Coördinatiecomité, waarin het Crisiscentrum een belangrijke ondersteuningsrol had en waar de kabinetten en de experts van de verschillende diensten rond de tafel zaten, alsook de vertegenwoordigers van de verschillende cellen.

Zo was het mogelijk voor de Taskforce een terugkoppeling te krijgen van de laatste stand van zaken en van de informatie, maar ook onze bezorgdheden mee te geven. Het faciliteerde bovendien de samenwerking met de andere disciplines. Wij leerden elkaar kennen, de uitwisseling kon gebeuren, de contacten verliepen gemakkelijk.

Ik wil toch volgend klein punt meegeven dat volgens ons kan verbeterd worden. Het bleef iets te veel op het niveau van uitwisseling van ideeën. Het had bij momenten concreter mogen zijn.

Wij kunnen stellen dat veel van de partners, en zeker ook de politie, de crisisstructuur als te complex ervaren. Wij hebben op 22 maart het organogram gekregen. Daarna werd dat echter nooit meer aangepast. Als u mij vandaag aan een quiz zou onderwerpen en zou vragen om eens de verschillende cellen van de crisisstructuur te tekenen, dan weet ik niet of ik honderd op honderd zou halen.

De complexiteit van die structuur werd natuurlijk ook niet vergemakkelijkt door de Belgische staatsstructuur, die wij kennen, en de verschillende overheidsniveaus, waarbij er én op regionaal én op lokaal niveau beslissingen werden genomen, al dan niet aanvullend op of in strijd met de beslissingen op federaal niveau. Eerlijk gezegd, dat vergemakkelijkte het niet altijd voor de politie.

Zo zagen wij tijdens de eerste golf dat de lead vooral bij het federale niveau lag en dat deze in de tweede golf meer verschoof naar de lokale autonomie van de gouverneurs. Wij kregen van onze medewerkers vaak de vraag hoe het zat, of men daar een mondmasker moest dragen, denk terug aan de zomerperiode. Wij moesten dan op nationaal niveau gaan kijken wat het provinciaal besluit daarover was. Het was voor de Taskforce GPI, die de verantwoordelijkheid voor de nationale geïntegreerde politie heeft, niet altijd evident om heel concreet de vragen van onze medewerkers te beantwoorden. Wij deden er echter alles aan om ons infoportaal al die informatie ter beschikking te stellen en zo goed mogelijk te zeggen wat de rode lijn federaal is en waar wordt gespecificeerd op lokaal niveau.

Het is dus geen geheim dat die versnippering van bevoegdheden niet altijd heeft bijgedragen aan duidelijkheid en slagkracht in deze crisis. Het werkte op bepaalde momenten ook echt wel vertragend voor het besluitvormingsproces. Het proces van controle op quarantaine hebben wij meegemaakt en wij maken de laatste stappen nog mee. U kunt het volgen in de media. Doordat het op verschillende niveaus zit, weten wij vandaag nog steeds niet heel duidelijk wat onze rol als politie daarin is. Dat was ook zo voor de organisatie van de testing en ook bij de maskers.

Bovendien zorgt de communicatie op verschillende niveaus ook niet altijd voor een gemakkelijke vertaalslag. Er waren soms tegenstrijdigheden tussen verschillende niveaus van overheden die het ministerieel besluit soms anders interpreteerden of anders toepasten. Dat was niet altijd even coherent.

Dan kom ik aan de volgende slide.

Vanuit die ervaringen zijn wij zo vrij om enkele verbetervoorstellen mee te geven. In het koninklijk besluit van 31 januari 2020 tot vaststelling van het noodplan voor de crisisgebeurtenissen en – situaties die een coördinatie of beheer op nationaal niveau vereisen, staan de structuren van het Federaal Coördinatiecomité verduidelijkt zoals ze bij aanvang werden in plaats gesteld. Wij denken dat het niet slecht zou zijn om te voorzien in een

gewijzigde versie daarvan, waarbij de structuren nog beter omschreven worden en de taken ook wettelijk verankerd worden.

Met betrekking tot het Federaal Coördinatiecomité zei ik reeds dat het organogram niet echt mee geëvolueerd is. Het is belangrijk dat die *governance* te allen tijde voor iedereen duidelijk blijft. Misschien kan het helpen om een soort van huishoudelijk reglement op te stellen, waarin de taken en rollen duidelijk beschreven worden van iedereen aan tafel en waarin ook wordt toegelicht, als een bepaalde cel erbij komt of vertrekt, wat de redenen daarvoor zijn, zodat het voor de partners aan tafel echt wel overzichtelijk blijft. Nu was het vaak iets te veel beperkt tot het uitwisselen van ideeën en het geven van een stand van zaken. Het had dus concreter gemogen. Dat kon misschien door de praktische haalbaarheid van beslissingen op voorhand af te toetsen tussen de diensten, samen met de kabinetten. Nu hebben wij een aantal keer moeten vaststellen dat er eerst een politieke beslissing was en dat dan een praktische haalbaarheid moest uitgewerkt worden. Het kan ons helpen als het iets meer omgekeerd zou zijn en wij wat advies kunnen geven rond die praktische haalbaarheid.

Dan kom ik aan het voorzien in een goede afstemming tussen het federale, regionale en lokale niveau. In een federale fase, zoals vandaag, beslist en bepaalt het federale niveau de strategie en het kader. De regionale en lokale overheden hebben dan een belangrijke rol te spelen om dat op maat van hun gebied te gaan vertalen en implementeren, om de opvolging te verzekeren, om te verstrengen indien nodig. Bij versoepelingen op dat niveau wordt het natuurlijk lastig voor onze medewerkers en de burgers om een goed overzicht te behouden. Dat betekent ook dat het onontbeerlijk is dat de communicatie van de overheden op de verschillende niveaus eenduidig moet zijn. Dat was het voor de relatie met de verschillende beslissingsorganen.

Ik wil het ook even hebben over de wettelijke bepalingen. Er werden tijdens de crisis namelijk heel wat nieuwe wettelijke bepalingen uitgevaardigd die van toepassing waren op de politiediensten. Zo was er de GPI 94, die daarnet reeds werd aangehaald. Sommigen denken dat dit de inplaatsstelling van de Taskforce met zich heeft meegebracht. Dat is fout, want deze was er reeds. De GPI 94 heeft deze wel bekrachtigd en de GPI 94bis heeft deze nog eens herbekrachtigd. Uitgevaardigd op 28 oktober door mevrouw Verlinden, voegde deze er nog een extra element aan toe. Deze kende het statuut van essentiële sector toe aan de politiediensten en gaf de instructie tot zichtbare aanwezigheid van politie in

het straatbeeld, voor zover wij dat nog niet deden, maar het werd daarin nog eens verankerd.

Deze GPI 94 had voor ons dus vooral belang op het vlak van de afdwingbaarheid van de verschillende richtlijnen. Ik wil echter ook benadrukken dat de wettelijke basisprincipes van de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, zoals vastgelegd in de wet op de geïntegreerde politie, te allen tijde overeind zijn gebleven en gerespecteerd. Op dat vlak heeft dat niet geïnterfereerd met de dagelijkse werking die wij kennen en die bepaald is in de wet op de geïntegreerde politie.

Dan kom ik aan de volgende slide. Er werd gevraagd of wij betrokken zijn geweest bij het ministerieel besluit houdende corona. Het antwoord is ja, wij werden betrokken bij de eerste versies. De vraag was ook waarom er werd gekozen voor een ministerieel besluit. Herinner u, op 13 maart besliste de regering over te gaan tot een lockdown. Dat moest ergens een wettelijke basis kunnen vinden en deze werd gevonden in de wet op de civiele veiligheid van 15 mei 2007. Een uitvoeringsbesluit via een ministerieel besluit lag op dat moment voor de hand als keuze, gelet op de dringendheid van de toestand.

Wij werden geconfronteerd met tegenstrijdigheden in de *frequently asked questions* die werden uitgevaardigd. Omdat niet alles even duidelijk was in het ministerieel besluit en omdat dit verder geïnterpreteerd moest worden, kwamen er die *frequently asked questions*, maar die waren niet altijd even consistent.

Ik geef een voorbeeld. Op een bepaald moment tijdens de eerste golf mochten de doe-het-zelfzaken terug openen. Dan kwam natuurlijk de vraag wat een doe-het-zelfzaak is. Ik herinner mij het voorbeeld van de keten AVA Papierwaren. In de ene gemeente besloot een burgemeester om die winkel gesloten te houden, terwijl de winkel in een andere gemeente wel mocht opengaan. De reden was dat het niet zo duidelijk was of deze winkel een doe-het-zelfzaak betreft of niet.

Er was ook de snelheid van de wijzigingen van die ministeriële besluiten. Zeker in de eerste golf hadden wij nagenoeg wekelijks wijzigingen aan de ministeriële besluiten. Vaak zat er echter ook wat tijd tussen een beslissing van de Nationale Veiligheidsraad en de vertaalslag ervan in het ministerieel besluit. Dat maakte het voor ons niet altijd gemakkelijk, want de mensen hadden reeds de afkondiging van de Nationale Veiligheidsraad gehoord, het was ook reeds zo gecommuniceerd in de media. Zonder dat ministerieel besluit kon de politie dat nog niet afdwingen. Het was voor ons

ook niet altijd duidelijk wat daar precies onder begrepen moest worden. Dat zorgde voor wat verwarring.

Belangrijk voor ons was ook dat het handhavingsbeleid snel volgde. Wij moesten weten wat er van de politie werd verwacht. Moesten wij processen-verbaal opstellen? Op welke manier moesten die overgemaakt worden aan het parket?

Het College van procureurs-generaal heeft zich daarover uitgesproken in de COL 6/2020. We zijn tot een *modus vivendi* gekomen. De COL 6 wordt gewijzigd telkens als het ministerieel besluit gewijzigd wordt. Zeker in de beginperiode hebben we daarop toch even moeten wachten. Het was voor ons niet zo duidelijk wat het te hanteren verbaliseringsbeleid was. Ondertussen is dat wel duidelijk en bekend: 250 en 750 euro, via een onmiddellijke inning.

In het begin hadden wij ook de mogelijkheid om GAS-wetgeving toe te passen. Er was zelfs een nationale GAS, een NAS, als we die zo mogen noemen. Wij blijven net als de lokale politiediensten voorstander daarvan, omdat die voor minder administratieve last zorgt op het terrein en de mogelijkheid biedt om minderjarigen te verbaliseren.

Er waren statutaire bepalingen waarbij er een spanningsveld was in de regelgeving die werd opgesteld inzake ambtenarenzaken. Daarbij werd soms onvoldoende rekening gehouden met het specifieke statuut dat bijzondere korpsen hebben.

U wilt iets toevoegen?

Marc De Mesmaeker: Mijnheer de voorzitter, op dat punt heb ik interessante informatie voor het Parlement.

Als er in zulke crisissituaties statutaire maatregelen worden getroffen voor het federaal openbaar ambt, dan moet men er rekening mee houden dat er naast het federaal openbaar ambt – het statuut Camu van vroeger – nog bijzondere korpsen zijn, waaronder wel één heel bijzonder korps, namelijk de politie of de geïntegreerde politie.

Dat er maatregelen werden getroffen voor het federaal openbaar ambt – ik neem het voorbeeld van het woon-werkverkeer, waarvoor de overheid in extra maatregelen heeft voorzien – en dat die niet van meet af aan werden meegenomen in de reflectie voor de bijzondere korpsen, waaronder de politie, heeft echt voor veel miserie gezorgd, intern bij de politie en met de vakbonden.

Ook vandaag zijn er nog vakbonden die niet naar bepaalde vergaderingen komen omdat die zaken nog altijd niet zijn uitgeklaard. Het gaat dan onder meer over het woon-werkverkeer en de erkenning van de beroepsziekten. Ik doe dan ook een oproep om in een volgende situatie de reflex te hebben om het globaal te bekijken. Ik heb het dan niet alleen over de federale politie, maar ook over de lokale politie, want wij zijn wel een geïntegreerde politie die op twee niveaus gestructureerd is, met 186 werkgevers, met hun autonomie, maar er is wel een eenheidsstatuut. De beslissingen zouden globaal moeten worden genomen en in de beginoefening ook budgettair moeten worden bekeken. Men zou redelijk snel politiek moeten beslechten hoe het budgettair geregeld wordt. Doet de Fedpol het met haar budget en doet de Lokpol met haar budget of kan de begroting die ter beschikking werd gesteld ook worden gebruikt voor de hele geïntegreerde politie?

Dat lijkt een heel anekdotisch punt, maar in onze relaties, zeker met de vakorganisaties, heeft dat de sfeer en de werking onnodig verzuurd. Het heeft onze aandacht weggeleid van essentiële punten. Ik wil dus oproepen om verder te gaan dan Camu, als men iets bedenkt, en ook de bijzondere korpsen en de lokale politie te betrekken in de statutaire en budgettaire oefening.

Anke Stakenborg: Tot slot komen we tot de pandemiewet. Wij zijn ondertussen in een langdurige situatie terechtgekomen. Er zijn in het ministerieel besluit bepalingen opgenomen die niet meer meteen gelinkt zijn aan de wet betreffende de civiele veiligheid en waarmee beperkingen worden opgelegd aan de individuele rechten en vrijheden. Wij ondersteunen dus zeker een betere regeling, in een specifieke wetgeving die door het Parlement wordt goedgekeurd. Daarbij moet het de bedoeling zijn om echt solide juridische teksten op te maken die beantwoorden aan de vereisten van duidelijkheid en coherentie. Die zijn nodig om de wetgeving uniform en onbetwistbaar te kunnen toepassen.

Dat waren dus de wettelijke bepalingen waaraan wij onderhevig waren en waarmee wij rekening moesten houden. Hoe is de Taskforce daarmee omgegaan? Wij waren enerzijds afhankelijk van een aantal externe factoren, zoals het snel wijzigende ministerieel besluit, de tijd die er soms was tussen een beslissing van de Nationale Veiligheidsraad en de uitvaardiging van het MB, de FAQ's, die nog iets later kwamen en de veelheid aan communicatie daarover op alle verschillende niveaus, waardoor wij geconfronteerd werden met verschillen in de naleving, ook door de verschillende interpretaties van de overheden.

Wij hebben dan vrijwel onmiddellijk het initiatief genomen om een vertaalslag te maken naar operationele, politionele richtlijnen, een soort van operatieorders die voor onze medewerkers samenvatten wat wettelijk is voorzien, hetzij in de COL 6, het MB, hetzij in bepaalde provinciale of gemeentelijke besluiten. Wij hebben die richtlijnen gebundeld per thema. Zo hadden we een operationele richtlijn rond de avondklok, vuurwerk en de beschikkingen inzake grensbeheer. Wij hebben die gebundeld in een Interventiehandboek COVID-19 dat wij digitaal ter beschikking gesteld hebben via een infoportaal dat voor al onze medewerkers op een zeer gemakkelijke, mobiele wijze te raadplegen was op smartphone of tablet of op het bureau.

Wij hebben dat altijd gedaan door eerst de leidinggevenden daarover te informeren en twee à drie uur later de informatie ter beschikking te stellen van alle leden van de geïntegreerde politie. Die operationele richtlijnen werden binnen de Taskforce voorbereid door de mensen van de juridische cel van de federale politie, die tevens de referentiedienst was voor onze personeelsleden, als zij vragen hadden of als er toch nog onduidelijkheden bleken te zijn.

Wanneer de juridische dienst daar zelf niet op kon antwoorden, ging hij daarover in overleg met de juristen van het Crisiscentrum. Als er dan nog interpretatiemoeilijkheden waren, werd er een voorstel uitgewerkt in samenwerking met de Taskforce en voor validatie doorgegeven aan onze twee overheden, alvorens wij iets publiceerden.

Ik wil dus zeker nog eens benadrukken dat onze mensen alleen maar de instructie hebben gekregen om te verbaliseren op reglementaire basis.

Tot slot hebben we ook geregeld adviezen opgesteld, hetzij proactief, hetzij op verzoek van het COFECO of onze minister. Wij hebben dat bijvoorbeeld gedaan voor de woonstbetredingen, de quarantaine voor terugkerende reizigers en de controles daarop. Daarmee werd soms wel, maar niet altijd rekening gehouden.

Het vierde onderdeel, het deel dat de meeste impact op ons had, is de impact op de politie.

Er was een impact op drie niveaus. Ten eerste, op onze interne organisatie. Wij moesten een gewijzigde werking in de plaats stellen. Ten tweede kregen wij nieuwe bijkomende, covidgerelateerde opdrachten. Ten derde was er ook een impact op het aspect welzijn waaraan wij de nodige aandacht besteed hebben.

Wat de gewijzigde werking betreft, wij hebben ervoor moeten zorgen dat onze meest essentiële opdrachten gevrijwaard werden. Er werden BCP's (*business continuity plans*) opgesteld of geactualiseerd, als die er al waren. In de eerste golf wisten wij niet goed wat wij konden verwachten. Wij hebben er toen voor gekozen om een reservecapaciteit te creëren. We hebben een contactcentrum opgericht, een aanspreekpunt binnen onze geïntegreerde politie dat voorzag in alle informatie en documentatie voor onze personeelsleden. Zij hadden ook hun eigen *frequently asked questions* gebundeld op ons infoportaal. Het ging dan om vragen die medewerkers vaak stelden, over onder meer statutaire bepalingen en de interne organisatie. Daarbij werd ook, covidgerelateerd, de monitoring gedaan van de afwezige personeelsleden.

Net als heel wat andere organisaties hebben wij een versnelde overstap gemaakt naar thuiswerk. Dat was voor ons niet zo'n gigantische stap, want wij waren op dat ogenblik al bezig met de implementatie van een Microsoft 365-omgeving binnen de politiediensten. Microsoft Teams was bij ons al bekend. Wij hebben het versneld uitgerold, onze medewerkers waren er al mee vertrouwd. Wij konden op die manier dus heel snel digitaal met elkaar in overleg blijven gaan. De implementatie van de nieuwe manier van werken verliep dus wel zeer vlot. Er waren dus virtuele meetings en we hebben ook opleidingen op afstand georganiseerd. Er werd ook een digitaal loket opgericht voor de lokale zones.

Heel wat richtlijnen die wij moesten uitvaardigen, hadden te maken met de arbeidstijdorganisatie. Wat betekent het invoeren van telewerk? Welke spelregels moeten daarbij gehanteerd worden? Wanneer kan het en wanneer niet? Als mensen naar het werk moeten komen, welke maatregelen moeten er dan worden genomen? Wat moet er worden gedaan in geval van quarantaine, arbeidsongevallen of beroepsziekten? Voor die richtlijnen heeft de Taskforce GPI zich gebaseerd op de brochures die werden uitgegeven door de Risk Management Group en de Groep van Tien. Als de mensen vragen daarover hadden, dan konden zij terecht bij dat contactcenter.

Wij hebben ook aanpassingen moeten doen op het vlak van rekrutering en opleidingen. De rekrutering heeft een drietal weken stilgelegen, maar we hebben die vrij snel en op een coronaveilige manier kunnen hervatten. Er werden heel wat risicoanalyses gemaakt om de opleidingen te kunnen hervatten. Er werd overlegd met de vakbonden en wij hebben ook heel veel tijd en energie gestoken in goede informatie van en

communicatie met onze medewerkers.

Er werd een infoportaal ter beschikking gesteld van onze medewerkers, met verschillende soorten informatie. In de eerste plaats was er het nieuws van de dag, waarmee de mensen in een oogopslag konden zien wat er op die dag veranderd was. We hadden namelijk te maken met een dynamiek waarin de zaken dagelijks, om niet te zeggen per uur, veranderen, zeker in de eerste golf. We hadden een FAQ bij ons contactcenter. Ons interventiehandboek werd op het portaal ter beschikking gesteld. Er was ook een overzicht van alle wettelijk bepalingen ter beschikking, net als een apart onderdeel met psychosociale steun voor onze medewerkers. Onze mensen konden daarvoor onder meer terugvallen op documentatie en video's. Zij konden daar ook de contactgegevens terugvinden van de diensten die hen daarbij konden begeleiden.

Als we de balans opmaken, blijkt dat er van onze 52.366 medewerkers in de periode van maart tot december 2020 14.736 politiemedewerkers afwezig zijn geweest door COVID-19. 3.443 van hen hadden effectief positief getest op het coronavirus, 5.830 medewerkers zaten in quarantaine en vertoonden symptomen en 5.433 medewerkers zaten in quarantaine en vertoonden geen symptomen. Jammer genoeg zijn er ook zeven collega's overleden ten gevolge van het coronavirus. Wij hadden dus wel een significant aantal afwezigheden, maar wel verspreid over de hele periode van maart tot december. Die afwezigheden hebben er nooit toe geleid dat onze dienstverlening in het gedrang is gekomen. Dat willen wij wel benadrukken.

In de eerste golf werden de BCP's massaal geactiveerd, uit een soort van voorzichtigheidsprincipe. Wij wisten namelijk niet wat er zou gebeuren en hoeveel van onze medewerkers zouden uitvallen. Daar hadden we op dat moment nog geen idee van.

Er werd toen dus echt wel teruggeplooid op de meest kritieke functies en een aantal andere taken is toen eventjes on hold gezet om de reservecapaciteit te vrijwaren. Tijdens de tweede golf zijn slechts enkele BCP's geactiveerd. Zo waren er een aantal politiezones – u hebt dat ook in de krant kunnen lezen – in Wallonië, maar nu was dat wel te wijten aan de afwezigheden van personeel door COVID-19.

Wij hebben die *new way of working* dus snel kunnen installeren, maar dat betekende ook een opportuniteit om versneld te investeren in onze IT en de digitalisering van de politie. Ik wil toch ook even meegeven dat dat een verhoogde werklast

met zich heeft meegebracht op het niveau van het management door het geïntensiveerde overleg met de overheden en partners, door de vele richtlijnen die opgemaakt moesten worden, door de herorganisatie en door de aansturing van en communicatie met de medewerkers.

Een tweede aspect inzake de impact op het vlak van de interne organisatie was dat de politie in deze crisis een belangrijke rol toegeschoven kreeg wat betreft de handhaving van de covidopdrachten. Op de volgende slide ziet u een bloemlezing van al die controleopdrachten. Ik ben niet exhaustief geweest, maar u kent ze wellicht wel. Daarnaast moest uiteraard de dagelijkse dienstverlening doorlopen en moest er ook een antwoord worden geboden op een aantal bijkomende uitdagingen, zoals de Black Lives Matter-betogingen, die in juli door het gebeuren in Amerika de kop opstaken, en de brexitvoorbereidingen, die heel wat vergaderingen en overleg met zich hebben meegebracht.

Zoals ik al zei, hebben wij onze medewerkers daarin zo goed mogelijk proberen te ondersteunen via de operationele politionele richtlijnen en hebben wij ook werk gemaakt van de terbeschikkingstelling van een aantal snelle vattings tools.

Ik verklaar mij nader: zo voorzag COL 6 dat er bij recidive wel een proces-verbaal moest worden gemaakt, maar dat bij de eerste inbreuk moest worden overgegaan tot een onmiddellijke schikking van 250 of 750 euro. Binnen onze politiewerking hebben wij in principe 15 dagen om een proces-verbaal te redigeren, dus als wij heel snel moesten weten of iemand een recidivist was, dan moesten wij op een snellere manier kunnen nagaan of die persoon in onze systemen al ergens een covid-pv of een onmiddellijke schikking had gekregen, gaande van Oostende tot in de Ardennen. Wij hebben daarvoor heel snel een nieuwe IT-toepassing kunnen uitrollen, met dank aan onze ICT-diensten, de zogenaamde Cross, die ons in staat stelt om snel zicht te krijgen op de recidive en de pv's snel te vatten. Wij hebben ook betaalterminals ter beschikking gesteld van onze medewerkers om de inningen coronaproof te doen, ook via QR-codes.

Op de volgende slide proberen wij de balans op te maken. Ik denk dat wij kunnen stellen dat het afgelopen jaar vooral een heroriëntering van de politietaken betekende door de bijkomende opdrachten gelinkt aan COVID-19. Daarnaast verminderde de werklust van bepaalde andere opdrachten, vooral in het kader van het evenementenbeheer, en werden, zoals ik daarnet zei, bepaalde taken on hold gezet, vooral in de

eerste golf, bijvoorbeeld buitenlandse opdrachten, opdrachten in het raam van herbezoeken door wijkagenten.

Er was dus vooral sprake van een heroriëntering van de politietaken, maar – nog belangrijker – er was ook een mindshift over het soort taken, taken die voor de politie eerder atypisch en tegennatuurlijk waren, waarbij de politie plots mensen moest aanspreken of beboeten over gedragingen die anders vanzelfsprekend waren: men mocht niet meer op een bankje gaan zitten, bepaalde verplaatsingen waren niet meer essentieel, speelpleintjes werden gesloten, wij moesten mensen aanspreken over de mondmaskerdracht.

Het was dus een moeilijke oefening om het evenwicht te vinden in de vertrouwensrelatie tussen de politie en de burger. Soms werd voor een stuk ook de indruk gewekt dat de gezondheids crisis beheerst moest worden door de handhaving van de politie. Het gebrek aan draagvlak bij de bevolking werd zo voor een stuk gecorrigeerd met een permanente vraag naar meer handhaving door de politie. Dat was voor ons dus een moeilijk evenwicht, wat niet wil zeggen – ik denk dat wij dat mogen zeggen – dat wij in een politiestaat leven. De commissaris-generaal heeft het net gezegd: de teller staat op 200.000 pv's, maar als wij dat eventjes omrekenen, dan komt dat neer op zo'n 4 à 5 pv's per zone per dag, dus denk ik niet dat men kan zeggen dat wij al in een politiestaat leven.

Onze medewerkers hebben de nodige flexibiliteit aan de dag gelegd en ik denk dat wij, als leidinggevend, terecht fier mogen zijn op wat onze medewerkers hebben gerealiseerd in deze moeilijke periode. Er was een grote betrokkenheid en motivatie van de politiemensen die door hun werk, hun controles en toezichten, de bevolking mee hebben beschermd, in de meest nobele zin van het openbaar nut. Een grote dank u wel voor onze medewerkers, die dat werk toch hebben geleverd in moeilijke omstandigheden.

Dat brengt mij meteen bij het derde aspect, het welzijn, op de volgende slide. De Taskforce GPI moest een strategie in plaats stellen inzake het voorzien van beschermingsmateriaal voor onze medewerkers. Dat had wel wat gevolgen op verschillende niveaus. Zo moest de aankoopstrategie wijzigen, gelet op de tekorten in de bevoorrading. Sommige producten waren ook niet meer voorradig bij de gewoonlijke verdelers, dus moesten wij op zoek gaan naar andere aankoopmethodes. Gezien de verstoorde marktsituatie hebben wij voor de meest essentiële beschermingsproducten en -middelen een

verscherpt controlemechanisme in plaats gesteld.

Wij vonden het heel belangrijk dat er bleef voldaan worden aan de certificering en de normering van onze producten om aan de kwaliteitsstandaarden te blijven beantwoorden die voor de veiligheid van het personeel vereist zijn. Laat ons duidelijk zijn: het soort beschermingsmateriaal dat noodzakelijk was om ons te beschermen tegen COVID-19, was eigenlijk reeds aanwezig bij de politie. Wij moesten dus een zicht krijgen op wat wij in stock hadden binnen de politie. Het stockbeheer wijzigde daardoor wel wat: het materiaal werd gemonitord en gecentraliseerd om ervoor te zorgen dat de eerstelijnsdiensten in contact met de burger ook eerst werden bediend. Daartoe werd een strategie bepaald en werden verdeelsleutels afgesproken en opgenomen in richtlijnen. Ten slotte waren er ook richtlijnen die toelichten hoe het materiaal gebruikt moest worden door onze medewerkers.

Er zijn heel wat risicoanalyses opgemaakt moeten worden om bepaald materiaal in gebruik te kunnen nemen en om opleidingen op te starten. Een heel belangrijk luik was ook de aandacht voor de psychosociale ondersteuning van onze medewerkers. Politiemensen moesten, zeker in de eerste golf, in de frontlinie opereren in volle onzekerheid. Er was toen nog onvoldoende duiding over de gevolgen voor de gezondheid en hun gezinsleden waren ook ongerust, dus het was voor hen niet altijd evident. Wij hebben geprobeerd onze medewerkers zo goed mogelijk te ondersteunen door documentatie ter beschikking te stellen, door de contactpunten, zoals het stressteam van de federale politie alsook de diensten van de lokale politie die ter beschikking van de medewerkers stonden. Zij hebben video's gedeeld over hoe men in contact kan blijven met de collega's, hoe men zich kan beschermen als men op het terrein gaat enzovoort.

Er zijn ook heel wat communicatie-inspanningen gedaan ter sensibilisering en opvolging van de gouden regels. Er zijn bijvoorbeeld overal in onze gebouwen pictogrammen aangebracht, er werd in gels voorzien enzovoort, zodat de personeelsleden vanaf het begin heel duidelijk werden geïnformeerd over hoe zij zich het best konden beschermen tijdens de contacten met burgers.

Tot slot – ook niet onbelangrijk –, wij hadden het onszelf gemakkelijk kunnen maken, want artikelen 3 en 8 van de syndicale wet van 24 maart 1999 bepalen immers dat ten gevolge van natuurrampen of epidemieën onderhandelingen of overleg niet van toepassing zijn, maar wij hebben ervoor gekozen om daarin te blijven investeren, omdat wij het belangrijk vinden het draagvlak bij de vakbonden te behouden. Het

overleg met de vakbonden bleef dan ook heel intens en is ook geïntensiveerd op bepaalde momenten. De richtlijnen werden ook altijd op voorhand gecommuniceerd aan de vakbonden.

Ik probeer even de balans op te maken wat het derde luik betreft. De politie is eigenlijk amper geconfronteerd geweest met tekorten aan beschermingsmateriaal, want het meeste hadden wij wel in huis, zoals ik net zei.

Het is echter geen geheim dat de maskers ons ook parten hebben gespeeld: wij hadden wel maskers in stock en hebben in het begin de herverdeling daarvan zo gedaan dat de eerstelijnsdiensten, die effectief in contact kwamen met de burger, voorzien konden worden van maskers, maar er waren zeker niet voldoende maskers voor al onze personeelsleden. Dat werd ook aanhangig gemaakt bij de taskforce-De Backer en er is ook een spontane solidariteit op gang gekomen, waarbij onze medewerkers zelf met de naaimachine aan de slag zijn gegaan om stoffen mondkmaskers te fabriceren. Sinds eind april werden wij niet meer geconfronteerd met een tekort aan beschermingsmateriaal, ware het niet dat er soms een stockbreuk van bepaalde maten handschoenen was bijvoorbeeld, maar dat was altijd weer snel opgelost, mede dankzij het harde en creatieve werk van onze logistieke diensten.

Wat echter minder vlot verliep, was het verkrijgen van duidelijkheid over het toekennen van prioriteit aan de politiediensten inzake de testing. Wij hebben in mei een eerste maal de vraag gesteld om daarin echt prioriteit te krijgen, maar het heeft geduurd tot 28 oktober vooraleer wij de bevestiging hiervan kregen en de toepassing gerealiseerd kon worden.

Wij zitten een beetje in hetzelfde straatje wat de vaccinatiestrategie betreft: ook daar zijn de politiediensten vragende partij om mee vooraan in de rij te mogen staan om een vaccin te krijgen. Wij moeten er uiteindelijk voor zorgen dat onze medewerkers de klok rond de dienstverlening kunnen blijven verzekeren. Bij de politie is er nu eenmaal soms de noodzaak om de fysieke afstand te doorbreken bij het uitvoeren van verschillende politionele handelingen, bijvoorbeeld fouilles, arrestaties, onderzoeken, en bovendien blijven wij geconfronteerd worden met fysieke agressie die gepaard kan gaan met spuwen, waardoor wij het echt belangrijk vinden om de vaccins snel te krijgen voor de eerstelijnsmedewerkers van de politie.

Marc De Mesmaeker: Mijnheer de voorzitter, dat is uiteraard een heel actueel thema. Bij dezen is de vraag van de geïntegreerde politie om wat te kunnen opschuiven, gelet op de meerwaarde van

de politie in het beheer van de crisis, goed beseffend dat de voorrang der voorrangen bij de eerstelijnszorg ligt. Wij zijn ook bereid, zoals men dat in de zorgsector doet, om een verschil te maken tussen de eerstelijnszorgverstrekkers en de ondersteunende diensten. Dat spreekt voor zich, maar er is toch de expliciete vraag van de geïntegreerde politie om daar oog voor te hebben en om te kunnen opschuiven in de rangorde, goed beseffend dat de eerste plaatsen toekomen aan hen aan wie zij echt toekomen.

Anke Stakenborg: Hiermee is mijn deel van de uiteenzetting afgesloten. De heer Paelinck zal het nu overnemen met een aantal suggesties.

Nicholas Paelinck: Mijnheer de voorzitter, geachte Parlementsleden, de suggesties voor de toekomst vormen het einde van ons betoog en die houden uiteraard ook kritiek op het verleden in. Goed, u vroeg nu onze mening. Normaal gebeurt dat nooit en voeren wij alleen uit. Vandaag zullen we echter onze mening geven over wat minder goed was.

Op wetgevend vlak zou er een structurele verankering van de Taskforce moeten komen. Bij een federale crisis is er immers eenheid van commando nodig, zodat men niet moet werken met 185 politiezones naast de federale politie. Bovendien zou de lokale politie op die manier onmiddellijk bij elke crisis betrokken worden. Nu is dat gebeurd via de uitgestoken hand van de commissaris-generaal. Tevens krijgen de beslissingen die van toepassing zijn voor alle lokale korpschefs en de directeurs-generaal, zo een dwingend karakter.

Voorts zou er een heldere crisiswerkingsstructuur moeten worden opgezet. NCCN, COFECO, Celeval, NVR, OCC, GEES, de Conferentie van gouverneurs, de burgemeesters, kortom, de gebruikte crisisstructuur en het beslissingsproces zijn voor verbetering vatbaar. De verhouding tussen de respectieve cellen en hun mandaat waren niet altijd even duidelijk voor ons. Wij waren aanwezig in COFECO, maar we moesten dan vaststellen dat er daarna een IKW kwam en dat daar beslissingen werden genomen die niet met de politie werden besproken wat de uitvoering van de handhaving betreft. Tevens was het beslissingsproces niet altijd gecoördineerd. Zo was er bijvoorbeeld tegenstrijdige communicatie over het openstellen van de grenzen. Er moet dus een heldere crisiswerkingsstructuur komen.

Er is nood aan adequate regelgeving en eenvormige toepassing. Soms werd ons verweten dat bepaalde politiezones of bepaalde eenheden van de federale politie de zaken op een andere

manier interpreteerden en de handhaving anders toepasten. Men heeft zich gebaseerd op een ministerieel besluit bij de wet op de civiele veiligheid. Alles moest snel gaan, maar gaandeweg werden er steeds meer beperkingen van de individuele rechten en vrijheden opgelegd. Wij drongen aan op een solide federale wet, goedgekeurd door het Parlement, om het politieoptreden beter in te bedden.

Ook de opmaak van juridische teksten vormde een probleem. Wij vragen dat die zouden beantwoorden aan de vereisten van duidelijkheid en coherentie, om ze onbetwistbaar en uniform te kunnen toepassen. De ministeriële besluiten waren zeer vaag, waardoor er veel interpretatie mogelijk was. Er kwam vervolgens interpretatie via de FAQ's, die soms stringenter waren dan wat in het MB stond. Wij konden dat dan wel toepassen. Soms was dat echter ook veel soepeler dan wat er in het MB stond. Dan konden wij niets toepassen. Vandaar ook de vraag om meer duidelijkheid bij het uitschrijven van dergelijke MB's, opdat de politie niet hoeft te interpreteren. Wij hebben zelf de operationele richtlijnen uitgeschreven, terwijl het niet normaal is dat iemand die handhaaft, de eigen regels moet schrijven.

We vragen voorts eenduidige en transparante communicatie van de overheid. De communicatie moet consequent, eenduidig en empathisch zijn. Ze is immers van cruciaal belang om een draagvlak te krijgen bij de bevolking en dat ook te behouden. De tegenstrijdige communicatie van diverse overheden, lokaal, regionaal en federaal, van deskundigen en virologen en van ministers was nefast. Dat werd telkens op het terrein uitgespeeld bij controles door de politiediensten.

Tevens vragen we één gestroomlijnd communicatiekanaal dat door alle overheden wordt gebruikt. Nu was er een kanaal opgezet door de federale overheid, terwijl iedere burgemeester via zijn crisiscel een eigen kanaal had. Ook de gouverneur had een eigen kanaal. Het is dus beter om tot één gestroomlijnd kanaal te komen.

Ook de dagelijkse persconferenties van het Crisiscentrum maakten het soms moeilijk voor de politiediensten. Er was een website met info over de coronacrisis, maar parallel waren er ook communicatiekanalen op regionaal of lokaal niveau, soms met een andere interpretatie.

In de toekomst moet er bovendien een meer ketengerichte aanpak komen.

De rol en de bevoegdheid van de instanties moeten worden verduidelijkt. Het Crisiscentrum was als coördinator verantwoordelijk voor de wisselwerking

en heeft zeer goed werk geleverd. Met al de diverse organen en structuren wisten we echter op den duur niet meer bij wie we terecht konden om informatie in te winnen of om bepaalde dossiers aan te kaarten.

De politie diende de covidmaatregelen te handhaven op het terrein, maar er werd niet altijd geluisterd naar de politie en men consulteerde ons niet steeds met de vraag hoe wij de handhaving zouden kunnen uitvoeren. Ook bij het overleg met de buurlanden werd de politie te weinig betrokken. Frankrijk, Nederland en Duitsland kwamen allen met andere regelgeving en wij moesten ons daarnaar richten. In de toekomst zouden we daar meer bij betrokken willen worden.

Voorts is er nood aan meer proactieve afstemming en coördinatie. De timing van het ministerieel besluit, de FAQ en de operationele richtlijnen voor de politiemensen, die ze op het terrein moesten uitvoeren, was soms hallucinant. Er was een communiqué van de Ministerraad op woensdag dat dan vrijdagavond in een ministerieel besluit gegoten werd. Op maandag moest het op het terrein worden toegepast, terwijl de FAQ voor de bevolking er pas op dinsdag waren. De mensen op het terrein moeten dat vertalen in de praktische uitwerking en zij krijgen hierover vragen van de burgers tijdens controles. Er moet dus een betere timing komen.

De politie was ook altijd het laatste redmiddel. Wij vragen een ketengerichte aanpak, want de politie mag enkel het ultieme sluitstuk zijn in een dergelijke crisis. Als bepaalde diensten kampten met een capaciteitstekort of niet in staat waren om hun wettelijke bevoegdheden uit te oefenen, dan werd er onmiddellijk naar de politie gekeken en kregen we die taken erbij. We vragen dus in de toekomst meer samenwerking met partnerdiensten zoals inspectiediensten en de controleurs van de vervoermaatschappijen.

Ik kom dan bij het laatste punt, het doeltreffender ter beschikking stellen van middelen. We hebben een tekort gehad aan beschermingsmiddelen, maar dat was vooral te wijten aan het zware administratieve keurslijf in het kader van de logistiek en het aankoopbeleid. Dat zou bij toekomstige crisismomenten beter georganiseerd kunnen worden.

Tot slot, mijnheer de voorzitter, heren en dames Parlementsleden, in alle objectiviteit een evaluatie maken van het functioneren van de politie en het optreden van de politie met kennis en informatie van een jaar later, ligt niet voor de hand. De pandemie had vele onbekenden. De geïntegreerde politie, de federale politie en de lokale politie

moesten niet alleen zichzelf organiseren conform de nieuwe covidspelregels. De organisatie werd in sneltempo gedigitaliseerd. De infrastructuur, zoals de onthaalokalen van de commissariaten, werden aangepast. Anders werken werd ingevoerd, zoals het telewerk. Police-on-web werd uitgebreid en dies meer.

Onze politieorganisatie moest echter ook onmiddellijk inspelen op de dringende behoeften van de overheden ter beheersing van de pandemie. Er werd ons geen tijd gegund. Er werden telkenmale nieuwe en extra opdrachten toegekend.

Onze politiemensen dwongen onmiddellijk de diverse maatregelen van de overheden af op het terrein met een minimum aan bescherming bij aanvang van de opdrachten, onder een zware psychische belasting en zonder enige kennis van het virus en de effecten op hun gezondheid en bij een bevolking die zich niet altijd volwassen gedroeg en zich soms verbaal en fysiek agressief tegenover de politiemensen opstelde.

Op de vraag of de geïntegreerde politie, de federale politie en de lokale politie tijdens de covidpandemie hebben gefunctioneerd en professioneel, efficiënt en adequaat hebben gewerkt, luidt het antwoord ja. De politie heeft de haar opgedragen opdrachten van haar corebusiness vervuld conform een moeilijke wettelijke context, met overheden die niet altijd even consequent op elkaar waren afgestemd, soms met tegenstrijdige instructies tot gevolg, met communicatie van veel partijen, zoals ministers, virologen en burgemeesters, die niet altijd even helder en consistent was. De geïntegreerde politie heeft geen steken laten vallen. Wij deden aan realtimemanagement en wij deden dat goed.

De voorzitter: Ik dank jullie van harte voor de heel uitgebreide en heel interessante uiteenzetting.

Zoals ik daarnet had aangekondigd, geef ik nu het woord aan de Parlementsleden. Ik stel voor dat wij ze eerst allemaal aan de beurt laten komen, zodat u beter gestructureerd op de gestelde vragen kunt antwoorden.

Yngvild Ingels (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik dank de sprekers eerst en vooral hartelijk voor alle documenten die zij hebben aangeleverd en voor de toelichting die zij hebben gegeven, maar vooral voor wat zij de voorbije elf maanden hebben gedaan.

Mocht u hier zes maanden geleden hebben gezeten, dan zou u ongetwijfeld meer geagiteerd hebben gesproken. Intussen hebt u een soort

evaluatieperiode achter de rug en gebeurt een en ander nu ook meer gestroomlijnd. Mochten wij u in juni 2020 hebben gevraagd, dan hadden wij hier een heel andere discussie gehad. Daarvan ben ik zeker. Wij kunnen er echter alleen maar uit leren.

Ik wil het eerst even hebben over de voorbereiding. Ik meen mij te herinneren dat de politie aanwezig was toen er een pandemieplan werd opgesteld in de periode van de Mexicaanse griep. Ik herinner mij een zekere Verlaenen van de DAO en de heer Sorgeloos. Mij is echter nooit duidelijk geweest wat intern daarmee gebeurde. Ik weet zeker dat op de DAO de impact op de politie werd bekeken. Ik ben er echter niet zeker van dat in elk lokaal korps is doorgedrongen wat een pandemie zou kunnen betekenen op de werking van elk lokaal korps.

Dat is geen verwijt. Dat is een vaststelling, die wij maken in heel veel diensten. De diensten worden erbij betrokken. Er wordt over nagedacht. De doorstroming naar alle lagen van de diensten gebeurt echter meestal niet, waardoor een en ander soms tot een verrassing komt. Vandaar, hoe kunnen wij ervoor zorgen dat de noodplanning verder doordringt tot in elke laag van de dienst?

Over het crisisbeheer zelf ben ik zeker dat u allen heel snel de urgentie hebt begrepen. Naar mijn oordeel hebt u ook heel goed gereageerd met de Taskforce GPI COVID-19. Ik vermoed dat u die structuur in de toekomst zult blijven gebruiken voor noodsituaties, ook situaties die niks met een pandemie te maken hebben. Dat is immers absoluut good practice.

Maar toen u deelnam aan de vergaderingen van het Federaal Coördinatiecomité (COFECO), was dan onmiddellijk duidelijk wat de rol was van de geïntegreerde politie? Had u onmiddellijk het idee dat u voorstellen kon doen of waarschuwen dat een bepaalde beslissing deze of gene gevolgen zou hebben voor de politie?

Van afstand bekeken meen ik dat u heel goed hebt gereageerd op wat er op u afkwam en intern structuren hebt opgezet om beslissingen zo goed mogelijk te vertalen. Er waren inderdaad, zoals de heer Paelinck al opmerkte, heel wat b-mollen in het verhaal: er werd een beslissing genomen, die pas later wettelijk werd verankerd, waarna er pas een FAQ werd gepubliceerd en er waren de verschillende interpretaties. U hebt desondanks geprobeerd om de beslissingen in de praktijk bij alle lagen van de politie om te zetten.

Wat naar mijn mening echter ontbrak, was uw input in de besluitvorming. De virologen en de specialisten stelden dat wij een pandemie moesten indijken en dat daarvoor bepaalde maatregelen

moesten worden genomen. Bij normaal crisisbeheer komt men dan uit bij een beleidscel, waarin verslag wordt gedaan van wat de specialisten menen dat moet gebeuren. Er kunnen dan verschillende diensten op reageren, die er echter ook op kunnen wijzen dat in voorkomend geval rekening moet worden gehouden met bepaalde punten.

Iedereen kan dan vanuit zijn expertise een input leveren.

Volgens de verhalen die ik ondertussen al heb gehoord, ontbrak het daar toch aan. Het was precies alsof de beslissingen al in bepaalde achterkamers waren genomen en dat COFECO in plaats van een beleidscel veeleer een cel voor informatie aan u was, waarbij men meedeelde wat u moest doen met het bevel dat u er maar voor moest zorgen dat de beslissingen werden uitgevoerd. Is dat een juiste inschatting of was een en ander genuanceerder? Hoe ziet u dat?

In verband met het wetgevende aspect, ik kan begrijpen dat de ministeriële besluiten in het begin een evidente oplossing waren, hoewel het Crisiscentrum ervaring heeft met het werken met nood-KB's. De keuze om zomaar voor een MB te opteren, is dus minder evident dan veel mensen laten uitschijnen. Ik kan het echter begrijpen. Alles moest vlug gaan en een ministerieel besluit was misschien een evidentie.

Voor u moet het met de ministeriële besluiten, de vertaling van de FAQ's, alle versies van de FAQ's en de verschillende communicatie over de FAQ's een huzarenwerk zijn geweest, om alles in operationele richtlijnen te vertalen.

Het lijkt mij de logica zelf dat er effectief interpretatieverschillen waren, niet alleen tussen politiediensten maar ook tussen lokale besturen, die hun politiemensen andere verplichtingen oplegden dan dewelke het volgens u moesten zijn.

Dat lijkt mij een heel belangrijk verbeterpunt in de toekomst.

Is dat ondertussen verbeterd? Hebt u daar meer vat op? De FAQ's wijzigen wel niet meer zo veelvuldig als in het begin, maar is het proces effectief verbeterd op het vlak van eenduidigheid van communicatie?

In de eerste fase waarin de Nationale Veiligheidsraad nog een rol speelde, zat u veel meer aan tafel, ook met de commissaris of de CG. Wat is de impact voor uw diensten van de verandering naar het Overlegcomité als beslissingsorgaan? Welke impact heeft dat op de

besluitvorming en de vertaling van de maatregelen naar uw diensten? Is die impact dezelfde? Verloopt een en ander minder vlot? Hoe gebeurt dat?

Er is natuurlijk geen aangepast organogram, maar u hebt toch ervaring met hoe een en ander loopt.

Een van de punten die vaak naar voren komt, is de impact op de rekrutering en de opleiding.

Ik heb in uw document gelezen dat u de zaken qua rekrutering behoorlijk goed hebben kunnen opvangen, maar dat er op het vlak van opleiding een achterstand is, gezien ook de ambities om meer mensen aan te werven en op te leiden. Kunt u een inschatting geven van de tijdspanne die u nodig zult hebben om die achterstand weg te werken?

Ik had ook nog een vraag over de vaccinatie. U vraagt, volgens mij terecht, om daarbij iets vroeger in de keten te worden betrokken, vooral dan voor de eerste lijn. Ik kan dat theoretisch zeker begrijpen, maar wat voor zin heeft het om alleen voor de eerste lijn te werken, als die nadien in contact komt met politiemensen die niet gevaccineerd worden, zoals degenen die de pv's moeten uittikken. Kunt u inschatten wat de impact is? Over hoeveel mensen spreken we in de eerste lijn? Wat is de verhouding tot het totaal aantal te vaccineren politiemensen?

Dan heb ik een vraag over human resources. Het KB waarbij corona als beroepsziekte werd erkend, werd niet verlengd. Dat is ook niet meer het geval voor de hulpverleningszones. Wat is de impact daarvan? Wat betekent dat concreet? Dringt u toch aan op een verlenging?

Ik heb de boodschap van de commissaris-generaal over de aanpassing voor het openbaar ambt zeer goed begrepen. Ik denk inderdaad dat een en ander voor heel wat onrust heeft gezorgd, onder andere in verband met de opvang van kinderen die thuis moesten blijven, en dus fout was. Dat heeft tot onnodige spanningen geleid en misschien zelfs overbelasting van bepaalde diensten, die niets anders moesten doen dan vragen daarover beantwoorden. Ik denk dat dat zeker een goede les is om mee te nemen.

Ik wil u allen ook een compliment geven. Ik denk dat uw dienst als een van de eerste begreep wat een gigantische impact de pandemie zou hebben en zich volledig heeft aangepast. U hebt er ook bewust voor gekozen om bepaalde andere taken te laten vallen. Dat is niet zo evident. We hebben andere diensten gezien die het zo goed mogelijk hebben proberen te beredderen, maar zij hebben niet de keuze durven te maken om andere zaken

te laten vallen. Mijn hoed ad daarvoor, maar ik hoop dat die keuze niet in uw gezicht ontploft, als er bepaalde dossiers naar boven komen. Dat is natuurlijk een b-mol. Hoe dan ook hebt u de goede keuze gemaakt.

Elke crisis heeft haar voordelen. Ik ben ook blij dat bepaalde zaken in een stroomversnelling zijn gekomen. Ik denk bijvoorbeeld aan ICT-projecten. Ik denk dat u ook gemerkt hebt dat op afstand werken ook kan. Er zijn altijd een aantal heel positieve elementen.

Ik ben ook blij met uw document, omdat u ook concrete verbetervoorstellen doet. Het gaat hier vooral over de eerste golf. Is er een tweede document in de maak dat over een iets bredere periode gaat? Of bent u dat nog van plan?

Frieda Gijbels (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik dank de sprekers voor hun kritische reflectie en constructieve voorstellen.

Ik heb een korte vraag. Mevrouw, mijne heren, had u de indruk dat vooral de verstrekte epidemiologische data volstonden of had u nood aan meer data? Kon dat beter? Kon dat concreter?

Mevrouw Ingels had het hierover al, maar ik ben ook eens gaan kijken hoe een epidemie in Nederland wordt aangepakt. Wanneer men te maken heeft met een pathogeen van de categorie A, waartoe het COVID-19-virus behoort, schiet het Outbreak Management Team in actie. Dat team bestaat uit medici, die vooral een wetenschappelijke inbreng leveren en suggesties doen. Die suggesties gaan dan meteen naar het BAO, het Bestuurlijke Afstemmingsoverleg. Zij kijken dan de haalbaarheid en de toepasbaarheid in de praktijk na. Dan pas gaan de gefilterde adviezen naar de politiek.

Zou zo'n structuur en zo'n manier van werken u in deze crisis hebben geholpen?

Barbara Creemers (Ecolo-Groen): Van de sprekers vandaag horen we hoe groot de impact de voorbije maanden ook bij jullie was. Absoluut ook mijn complimenten over hoe jullie dat hebben aangepakt en hoe jullie dat vandaag aan ons hebben verteld.

Ik hoor jullie zeggen: wij voeren uit en meestal wordt er niet naar onze mening gevraagd. Dat is misschien iets wat we veel te weinig doen, want het is net op het terrein dat we moeten gaan luisteren naar wat beter moet. Jullie hebben het immers elke dag moeten uitvoeren en nog steeds.

Ik heb nog een paar bijkomende vragen. Het is de

bedoeling van onze commissie om op termijn aanbevelingen te formuleren zodat, als dit ons een volgende keer overkomt, we niet dezelfde fouten maken.

In die zin hoor ik al een aantal zaken die tussen de eerste en de tweede golf en vandaag al veel beter gaan. In het begin ging het vooral over de *business continuity plans*, zeggen jullie. Het leek erop dat jullie zeker intern heel goed voorbereid waren op wat op ons afkwam. Jullie zagen al in februari dat ze nodig gingen zijn. Dan zagen jullie dat het niet alleen over de interne organisatie ging, maar jullie wisten dat er ook naar jullie zou worden gekeken om die maatregelen te handhaven.

Jullie hebben ervaring met die *business continuity plans*. Of het nu over een nucleaire dan wel een sanitaire ramp gaat, jullie zijn daar intern op voorbereid. Ik hoor de laatste weken meer en meer dat we naar draaiboeken, protocollen, nood-KB's moeten gaan zodat, als er weer een dreiging op ons afkomt, die zaken uit de kast kunnen worden gehaald en uitgerold kunnen worden.

Zijn de draaiboeken die tussen de eerste en de tweede golf zijn gemaakt, inzetbaar voor andere sanitaire of andere rampen die op ons afkomen?

Ik heb een beetje schrik dat we nu veel gaan betonnen en later dan toch weer vast komen te zitten omdat die plannen niet flexibel genoeg zijn. Vinden jullie het nuttig om wat jullie gedaan hebben in protocollen te gieten, om in een aantal nood-KB's te voorzien, waarbij ook al nagedacht is over de vertaling op het terrein? Ik hoor immers dat dit een van jullie grootste frustraties is geweest. Nadat een besluit werd genomen, moesten jullie heel snel gaan handhaven. Er was dan vaak veel discussie over hoe jullie moesten gaan handhaven.

Ik vraag mij oprecht af of wij dit in een protocol kunnen gieten en dit vast moeten gaan betonnen? Is dit bestand tegen een andere pandemie, waarbij men mogelijk andere maatregelen moet nemen?

Mevrouw Stakenborg, ik hoorde u veel interessante zaken zeggen.

In het begin, bij uw slide van het organigram, zei u: na enig aandringen hebben wij dit ook gekregen van het Crisiscentrum. Dat vond ik wel interessant. Het lijkt mij vreemd dat u bij het Crisiscentrum moet aandringen om een organigram te krijgen, waarvan uw net opgerichte Taskforce onderdeel is. Kunt u daarover meer vertellen? Ik krijg immers de indruk dat de communicatie niet vlot verliep. Ik wil u de kans geven om dat recht te zetten als ik dat verkeerd begrepen heb, of misschien om te zeggen

dat ik het wel goed heb begrepen.

Dezer dagen wordt veel gezegd over het opnieuw sluiten van de grenzen. Jullie hebben in die eerste golf de grenzen moeten bewaken. Ik hoor aan uw accent dat wij uit dezelfde regio komen, mevrouw Stakenborg. U zult dat ook horen bij mevrouw Gijbels en mevrouw Farih. Wij hebben die grenscontroles van dichtbij meegemaakt. De burgemeesters van de grensgemeenten vragen om dat niet meer te doen, omdat die regio's zo met elkaar verbonden zijn dat het bijna niet te doen is om de grenzen te sluiten. De virologen vragen dan weer om zo veel mogelijk grenzen af te sluiten, want elke interactie is er een te veel.

Welke impact en welke moeilijkheden hebben jullie daarvan ondervonden in jullie werking? Hoe kijken jullie nu naar het opnieuw sluiten van de grenzen? Volgen jullie eerder de burgemeesters van de grensgemeenten? Of denken jullie wel dat het te doen is om ze opnieuw te sluiten?

Ik heb het al gehad over de draaiboeken. Ik was vooral ook geïnteresseerd in het HR-bilan: 3.500 positief getesten en jammer genoeg ook 7 overlijdens.

Mevrouw Ingels verwees al naar het KB met betrekking tot de beroepsziekten dat niet werd verlengd. We horen in de zorgsector dat het niet altijd zo vlot verloopt om die beroepsziektedossiers af te werken. Hebben jullie ook ervaren dat dit lang duurt en dat niet zo vlot gaat?

Werden die 3.500 positief getesten besmet op het werk of in privécontext? Zijn er clusters die aan elkaar kunnen worden gelinkt? Het is interessant om te weten of zij op het werk aan een hoog risico werden blootgesteld.

Nog een vraag ter verduidelijking, u zei dat het met de nationale GAS-boetes gemakkelijker was om minderjarigen te verbaliseren. Zijn die niet meer van kracht?

Ik heb nog twee vragen. U vermeldde de operationele richtlijnen. Als de juridische dienst van de politie het niet wist, zou men overleggen met de juristen van het Crisiscentrum, om die heel specifiek te maken. Is dat vaak nodig geweest? Hoe vaak? Is er een percentage te kleven op het aantal keren dat dit nodig was? Verliep dit dan vlot of zorgde het voor nog meer vertraging?

Ik vond heel interessant dat u zei dat we tot een groot draagvlak voor de maatregelen moeten komen, waardoor de politie zou kunnen doen wat ze moet doen, met name de uitzonderingen die niet verlopen zoals dat moet corrigeren, maar dat het

niet kan zijn dat de politie voor het draagvlak moet zorgen. Ik kan mij indenken dat er golfbewegingen zijn geweest. We voelen zelf in onze omgeving dat de ene maatregel gemakkelijker een draagvlak vindt dan de andere. Hoe kijkt u op dit moment tegen de huidige maatregelen aan? Voelt u een groot draagvlak of voelt u nog altijd heel veel werk voor de politie om veel te corrigeren? Graag dus een stand van zaken op dit vlak, hoe u nu aankijkt tegen de huidige maatregelen.

Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): Je vous remercie beaucoup pour vos explications extrêmement claires.

De clarté, il en a été beaucoup question: des lois claires, une communication plus claire et aussi une répartition des rôles plus claire pour faciliter l'organisation. Il importera d'y veiller à l'avenir dans la gestion de cette crise qui n'est malheureusement pas encore terminée.

Je voulais revenir sur les relations entre les agents et le public. Comme vous l'avez dit, certaines règles étaient très innovantes et très différentes au regard de tout ce que l'on peut contrôler dans l'espace public en général, jusqu'au point de ne pas pouvoir s'asseoir sur un banc. Par conséquent, ce ne devait pas être simple pour les agents de terrain de passer parfois près de dix heures à rappeler continuellement les mêmes règles. Dès lors, des propositions d'aménagement du temps ont-elles été formulées, en vue aussi d'améliorer le système de roulement entre les équipes?

Comme nous l'avons vu, les règles étaient difficiles à comprendre - y compris au sein même des équipes -, car tout le monde s'est interrogé quant à la légitimité et la pertinence de ces mesures inédites. Des tensions sont apparues en certains lieux. N'était-il pas, pour cette raison, compliqué de tenir le coup en rappelant les règles pendant plus de huit heures - règles qui devaient être sanctionnées par voie d'amende administrative? A-t-il été question de modifier l'organisation du travail, le roulement des équipes, voire leur composition, pour éviter des pressions excessives, l'expression de sensibilités exacerbées - en cas de communication défailante - aussi bien de la part des agents que des personnes se trouvant sur l'espace public?

Comme je débarque de la commission des Affaires sociales, je pose généralement des questions en rapport avec le travail. Quelles ont été les facilités de communication avec les partenaires politiques lorsque des choix délicats s'imposaient, au printemps et au début de l'été? Je prends l'exemple d'un match de foot entre jeunes, se déroulant dans une ambiance bon enfant. Ce n'était pas bien

méchant, mais ce n'était pas autorisé.

Il fallait normalement appliquer les fameuses directives. Avez-vous eu le sentiment, dans de tels moments, que le politique - aussi bien les bourgmestres que le ministre - parvenait à faire preuve de créativité dans leur application?

Ensuite, vous avez rappelé le manque de matériel. Puis, les masques sont arrivés. On s'est alors demandé si le port du masque par les policiers n'était pas anxiogène. Je me souviens que, pour cette raison, il avait été question de ne pas le leur faire porter, car il n'était pas encore obligatoire ni même devenu habituel. Quid alors de la sécurité sanitaire des travailleurs et des agents? J'aurais donc aimé vous entendre au sujet de ces anciens débats.

Enfin, vous avez évoqué le télétravail. En effet, il a fallu réorganiser le travail, car on ne pouvait décemment plus se trouver à trois, quatre ou cinq dans un même bureau. Cette réorganisation ne fut pas simple, puisque s'est posé, par exemple, la difficulté de la gestion des données au sein des SER. On ne peut pas rapporter chez soi un ordinateur contenant des données sensibles, comme le ferait un enseignant - ce qui est mon cas à la base. Avez-vous l'impression que des directives claires et des moyens efficaces ont été proposés pour appliquer rapidement le télétravail?

Je pense avoir fait le tour de mes questions et vous remercie pour vos explications.

Patrick Prévot (PS): Merci pour ces exposés très complets. Cela facilite le travail de la commission d'envoyer les questions au préalable, surtout quand nous avons la chance d'avoir des oratrices et des orateurs scrupuleux, qui répondent avec autant de précision, en tout cas aux questions qui ont été transmises.

On l'a vu au cours de cet exposé et on le sait, la police a effectivement vécu, comme l'ensemble de la première ligne, notamment la première ligne de santé, cette crise de plein fouet. Elle a dû s'adapter presque quotidiennement, en fonctionnant dans un contexte particulier et en faisant preuve de beaucoup d'adaptation de résilience.

Parfois, on l'a entendu sans amertume mais cela a été dit, avec un sentiment de ne pas avoir été suffisamment consultés, de ne pas avoir été suffisamment entendus. Mais, et c'est un petit peu le paradoxe, de devoir scrupuleusement mettre en œuvre des décisions qui avaient été prises par d'autres niveaux de pouvoir. Et peut-être avec parfois le sentiment qu'il n'y a pas toujours d'adhésion à ces décisions. Mais comme la police

arrive en bout de chaîne et doit faire appliquer les mesures, elle a fait preuve de beaucoup de résilience en faisant appliquer celles-ci.

Et puis, vous l'avez rappelé également, un travail important a été réalisé pour interpréter et mettre en application les mesures prises par les différents niveaux de pouvoir. À l'issue des fameuses conférences de presse de la première ministre, du premier ministre, maintenant à l'issue du Codeco, mais également lorsque différents niveaux de pouvoir, les entités fédérées, s'exprimaient, il y avait évidemment la communication publique, mais derrière, tous ces maillons devaient se mettre en place et toutes ces personnes, tous ces services devaient s'adapter.

Je l'ai suivi également à titre personnel, en discutant avec mon chef de corps avec qui j'entretiens de bons contacts, mais également en étant en contact étroit avec ma bourgmestre. C'était beaucoup de travail également pour mettre en application toutes les décisions qui étaient prises par d'autres niveaux de pouvoir.

Je voudrais peut-être revenir sur *Police-on-web*. Vous avez été très complets, vous avez fait l'instantané de la situation, rappelé le nouveau e-formulaire qui avait été créé de manière temporaire. Mais j'aurais aimé que vous puissiez peut-être revenir davantage sur l'accompagnement des victimes, et notamment les victimes de violences intrafamiliales.

Quid du suivi et de la protection de ces victimes? On sait évidemment que, pendant cette période, et singulièrement les périodes de confinement, on a vu une résurgence ou une augmentation des violences intrafamiliales. Je suis très sensible à ce type de violences. Je voudrais savoir ce qui a été mis en œuvre en matière de violences intrafamiliales, par rapport au suivi et à la protection des victimes.

Peut-être également pourriez-vous être un peu plus complets sur l'attention portée aux publics plus vulnérables. Je pense notamment aux sans-abri. Lorsque l'obligation du masque a été décrétée partout en extérieur, dans toutes les villes et communes, on constatait évidemment que les sans-abri ne respectaient pas toujours cette mesure, souvent par manque d'équipement. Ils n'avaient pas les moyens, non plus, de s'acheter même des masques chirurgicaux.

On sait (...) puisque malheureusement, elles vivent dans la rue, et donc après 22 h 00, ces personnes continuent à rester dans la rue parce que la rue, malheureusement, c'est aussi leur domicile. Quelle attention est-elle portée à ces publics vulnérables?

Vous avez fait le point de manière très complète sur les PV qui ont été dressés. Je ne sais pas si vous avez les chiffres et la ventilation de ces PV dressés, mais j'aimerais connaître les infractions les plus fréquentes. Est-ce que ce sont des PV dressés pour non-respect des gestes barrières ou du port du masque? Est-ce que ce sont des PV principalement dressés pour non-respect du couvre-feu? Pour *lockdown party*? Avez-vous une ventilation précise des infractions? Pourriez-vous nous dire quelles sont les infractions les plus fréquentes, et la nature de ces infractions, avec éventuellement une proportion?

J'aurais également voulu revenir sur ce fameux contrôle aux frontières, avec une attention particulière pour les vacances de carnaval à venir. Je m'explique: on sait évidemment que, l'an dernier, le retour des vacances de carnaval a été synonyme d'une explosion des chiffres et d'une propagation exponentielle du virus.

Si nous sommes ici, au sein de cette commission spéciale, pour analyser ce qui n'a pas fonctionné, nous sommes aussi ici pour essayer d'émettre des recommandations qui pourront servir à l'avenir. Or les vacances de Carnaval 2021, c'est l'avenir, et il conviendrait de ne pas reproduire les erreurs du passé.

Une discussion est en cours, notamment avec l'apparition de ces variants britannique, sud-africain et peut-être, demain, d'autres variants provenant d'autres pays. Je sais que de nombreux experts et épidémiologistes souhaiteraient fermer les frontières. J'ai entendu hier, en réponse aux questions d'actualité au gouvernement, que ce n'était pas la mesure phare ou la première mesure envisagée par le gouvernement. On sait également que c'est très compliqué, singulièrement pour un pays comme le nôtre, de fermer l'ensemble des frontières. Et, dès lors que celles-ci ne sont pas fermées, elles sont perméables et, si elles sont perméables, il faut qu'elles puissent être contrôlées de manière rigoureuse.

On a d'ailleurs vu, lorsqu'on a pu rouvrir les frontières à l'issue de la première vague, lorsque la circulation a été rendue beaucoup plus libre, que les formulaires n'étaient pas remplis par toute une partie de la population lorsque celle-ci se rendait à l'étranger (en France, en Allemagne, au Luxembourg, aux Pays-Bas ou ailleurs). On a vu qu'une partie de la population ne remplissait pas ce formulaire de manière scrupuleuse voire ne le remplissait pas du tout. Les quarantaines n'étaient donc pas respectées lorsqu'on revenait de zones rouges.

Par ailleurs, au travers d'articles de presse mais également en discutant avec des personnes, on s'est rendu compte que le contrôle était plus qu'aléatoire et que les frontières étaient très perméables avec très peu de contrôles ou, en tout cas, une efficacité très relative de ce contrôle aux frontières.

Comme vous avez mâché le travail de la commission avec la dernière diapositive en revenant sur les suggestions sur l'avenir, j'aurais voulu vous entendre également par rapport à ce contrôle aux frontières et savoir ce qu'il faudrait, selon vous, améliorer, notamment au regard des vacances de Carnaval qui se profilent.

Comme je le disais, votre dernière diapositive avec ses suggestions pour l'avenir est précieuse pour nous en tant que législateur, justement pour pouvoir émettre des recommandations, et je vous en remercie. Vous êtes notamment revenu sur la volonté d'avoir un seul canal de communication. Je pense effectivement que, s'il y a eu une perte d'adhésion de la population à un moment donné, c'est parce qu'il y avait aussi une incompréhension de celle-ci avec une surcommunication.

Il y avait une communication fédérale, régionale, provinciale au niveau des gouverneurs, et même communale au niveau de certains bourgmestres qui avaient ajouté des mesures complémentaires çà et là tout au long de la crise.

Moi qui ai plaidé, depuis le début de la crise, pour une unicité de commandement et pour qu'à l'époque, la première ministre, Sophie Wilmès, endosse ce rôle de capitaine d'équipe pour l'État Belgique, je serais tenté de vous dire que ce serait une excellente chose. Mais, n'étant pas un doux rêveur, je sais malheureusement que cette communication unique sera très difficile à mettre en œuvre, tant on a vu la complexité de notre pays décupler pendant cette crise. On sait qu'il y avait parfois des mesures différentes que l'on soit habitant du Nord ou du Sud du pays. Même si une communication unique est une bonne chose, je pense que son application sera compliquée. Je plaide toutefois pour beaucoup plus de clarté au niveau de la communication.

Je vous remercie encore pour le travail que vous menez au quotidien mais également pour la qualité de l'exposé que vous nous avez proposé ce matin.

Barbara Pas (VB): Mijnheer de voorzitter, ik zou op mijn beurt de sprekers vandaag heel erg willen bedanken, niet alleen voor hun zeer heldere uiteenzetting, maar vooral voor het vele werk dat zij en hun diensten de voorbije elf maanden hebben geleverd. Ik denk dat iedereen het er wel

over eens kan zijn dat zij een zeer ondankbare taak hebben moeten vervullen en ze hebben dat ook nog eens bevestigd in de uiteenzetting: de politiemensen kregen bij het zorgen voor de handhaving op straat de boze mensen over zich heen, omwille van de onduidelijkheid van de maatregelen, terwijl zij daar zelf niets aan konden doen. Integendeel, zoals aangehaald: zij moesten de richtlijnen verduidelijken, terwijl dat helemaal niet hun taak zou mogen zijn.

Zij hebben een heel aantal belangrijke pijnpunten bevestigd: het vertragend effect op beslissingen van de versnipperde bevoegdheden, maar ook en vooral de tegenstrijdige communicatie die hun taak er zeker niet op heeft vergemakkelijkt. Daarbij ook de vaagheid van de ministeriële besluiten: als de maatregelen niet duidelijk zijn, is het een huzarenstukje om voor de handhaving ervan te zorgen. Mijn belangrijkste vraag is of er inzake de communicatie en de vaagheid van de ministeriële besluiten in de tweede golf verbetering merkbaar is. Als er verbetering is ten opzichte van de eerste golf, is er daar nog verbetering in mogelijk? Het belangrijkste is immers dat daar verandering in komt.

U heeft ook aangehaald dat uw diensten heel vaak slechts achteraf werden betrokken bij beslissingen: men neemt eerst beslissingen en komt dan pas bij u de haalbaarheid daarvan toetsen. Is er ondertussen beterschap op dat vlak? Of gebeurt het vandaag nog steeds dat men op die manier voor voldongen feiten komt te staan?

Daarbij aansluitend. Op een bepaald moment zei u dat tijdens de eerste golf de lead vooral federaal was en dat bij de tweede golf de lead vooral bij de provinciegouverneurs lag. De GPI moest voor de vele vragen die zij kreeg, zelf de provinciale besluiten uitpluizen om de juiste antwoorden te kunnen geven. Wat vond u de beste situatie van de twee? Ik kreeg niet de indruk dat de lead bij de provinciegouverneurs in de tweede golf bij jullie voor een verbetering zorgde, maar wel voor meer versnippering zorgde. Heb ik dat juist begrepen? Wat is jullie voorkeur daarin?

U heeft op een bepaald moment terecht gesteld dat men niet alles kon doen. Omwille van de covidmaatregelen verdween een heel aantal zaken naar de achtergrond. Welke zaken zijn dat dan? Wat zijn volgens u de gevolgen daarvan, dat u een heel aantal taken noodgedwongen niet heeft kunnen uitvoeren?

Aansluitend daarbij. De vorige sprekers hebben het al gehad over de grenzen die een tijdje gesloten waren. Uiteraard vraagt dat van jullie heel veel inzet en capaciteit om dat te controleren. Omdat

jullie niet alles kunnen bolwerken, vinden jullie het dan een goede zaak, of juist niet, dat voor dergelijke taken het leger zou worden ingezet, om jullie zo van een aantal taken te ontlasten? Is dat een goede piste, of niet, om jullie extra capaciteit te bieden op andere terreinen?

Ik heb begrepen dat er zowat 200.000 pv's werden opgesteld in verband met het overtreden van allerhande coronamaatregelen. Dat is vier tot vijf pv's per zone per dag. Ik neem aan dat dit een gemiddelde is. Misschien kunt u verduidelijking geven of daar geografisch grote verschillen in zijn? Zijn er bepaalde regio's of provincies die daar naar boven of naar onder een groot verschil in uitmaken, of was dat overal een beetje gelijk? Daar kreeg ik graag meer inzicht in.

Dan wat besmettingen van politiemensen betreft. Ik weet niet of jullie er zicht op hebben waar die politiemensen besmet zijn geraakt. Is dat vooral op de werkvloer of vooral via de privé? Hebben jullie daar zicht op? Kennen jullie nuttige maatregelen om de politiemensen nog beter te beschermen op dat vlak?

Op een bepaald moment heeft u gepleit voor een meer ketengerichte aanpak, met meer verduidelijking van de rollen en bevoegdheden van de vele organen en structuren. Op sommige punten was het niet duidelijk waar u voor bepaalde dossiers terecht moest om iets aan te kaarten. Werden daarin na de eerste golf aanpassingen of verbeteringen aangebracht? Als ik zie hoe klein het animo bij de federale regering is om nu nog een pandemiewet toe te passen, vrees ik ten gronde dat er wel heel veel dingen kunnen veranderen, nu reeds, maar dat dit niet ten volle gebeurt.

De andere vragen van mijn lijstje werden al door vorige sprekers gesteld. Ik zal niet in herhaling vallen en laat het hierbij, mijnheer de voorzitter.

Michel De Maegd (MR): Monsieur le président, madame Stakenborg, monsieur De Mesmaeker, monsieur Paelinck, avant toute chose, je voudrais vous remercier pour le travail effectué. À travers vous, c'est bien entendu à l'ensemble des policières et des policiers locaux et fédéraux du Royaume que je m'adresse.

Je vous remercie car, quand on voit certains commentaires sur internet, on ne prend pas la mesure, on n'a pas la juste perception de la réalité de la difficulté de votre métier dans de telles circonstances, et de l'importance du travail de la police lors de la crise du covid.

Or, comme vous l'avez souligné, la crise du covid a eu un impact énorme sur la police. Pour

repandre les chiffres, 14 736 collaborateurs absents sur plus de 52 000, plus de 11 000 collaborateurs (policiers et policières) placés en quarantaine avec ou sans symptôme et, malheureusement, sept décès suite à la maladie.

Ces chiffres ont un sens. Que signifient-ils? Ils signifient qu'un policier est, avant toute chose, un citoyen comme un autre qui subit, lui aussi, de plein fouet la crise du coronavirus avec les mêmes effets pour sa santé, son moral, sa famille, et j'en passe et qui, en plus, subit l'agressivité de certains citoyens qui, souvent et parfois de façon légitime – je tiens à le préciser –, ne comprennent pas, n'acceptent pas ou n'adhèrent pas aux mesures complexes entraînées par une crise particulièrement compliquée puisqu'elle est inédite. Il faut le souligner: vous êtes en première ligne au même titre que, par exemple, le personnel du secteur des soins de santé. Il faut "marteler" ce point. Notre liberté s'accompagne de notre responsabilité. Et pour ceux qui ne veulent prendre que l'aspect liberté sans l'aspect responsabilité, la police est le garde-fou essentiel pour le bien-être de l'ensemble de la société. Voilà ce que je voulais dire, avant d'intervenir sur le fond des choses.

Aujourd'hui, c'est la première fois, chers collègues, que sont portées à notre connaissance une telle évaluation et des recommandations précises de la police. C'est important pour notre commission. Nous avons entendu un rapport très complet et dense que nous devons prendre le temps d'assimiler, dans les heures à venir. Je suppose d'ailleurs, monsieur le président, que nous aurons accès au PowerPoint qui nous a été projeté.

Chers collègues, en réalité, c'est le genre de travail que nous attendons de la part de l'ensemble des orateurs que nous entendons dans le cadre de cette commission. C'est ce que la population attend également de notre part. En effet, elle souhaite une évaluation rigoureuse et suivie d'enseignements. C'est ce qui importe le plus.

Monsieur De Mesmaeker, vous avez évoqué cette Taskforce, cette feuille de route. La crise aura au moins eu le mérite d'être à l'origine de ce manuel, ce guide, comme vous l'avez dit. Il serait utile, en cas de potentielles autres crises ou dans le cadre de la suite de celle qui nous occupe, de retenir quelques points. L'un d'entre eux a été abordé par Mme Stakenborg.

Vous avez dit, madame, que dans les structures de gestion de crise, on s'en tenait trop souvent à l'échange d'idées sans forcément réfléchir ou, en tout cas, franchir le pas de la décision et de l'aspect pratique.

Comment pouvons-nous ou pouvez-vous perfectionner cela? Avez-vous des idées pour remédier à cet état de fait qui me semble être un état de fait important.

Monsieur Paelinck et monsieur De Mesmaeker, vous l'avez évoqué, la structure de la gestion de crise est évidemment complexe. C'est un euphémisme de le dire et la structure de l'État ne fait que renforcer cet état de fait. Le morcellement des compétences ne facilite pas ces choses. Mieux définir les missions des organes de gestion de crise, ce n'est pas la première fois que nous l'entendons. Je pense que nous devons en tenir compte dans notre rapport, monsieur le président.

Je retiens également les circulaires GPI 94 et 94*bis* qui doivent être ancrées dans la loi. C'est quelque chose que nous devons aussi pouvoir entendre dans cette commission en vue des recommandations. Et si vous me le permettez, j'aimerais poser quelques questions additives. Beaucoup de choses ont déjà été dites. Je serai bref. Vous avez pu établir un classement des infractions aux mesures covid. C'est une très bonne chose évidemment, mais avez-vous pu faire remonter cela en ligne directe vers le politique, au fur et à mesure de la crise, afin de permettre aux personnalités politiques, aux décideurs, d'évaluer l'adhésion du public à ces mesures? En effet, il me semble important que tous ces renseignements soient remontés en temps réel, afin de pouvoir adapter la réponse politique à la crise.

Monsieur De Mesmaeker, vous l'avez dit, il y a parfois des différences de gestion au sein des 186 employeurs de la police. Vous n'avez pas épilogué sur cette thématique. Évidemment, cela a éveillé la curiosité dans mon chef. Qu'est-ce que cela signifie? Vous avez dit: "Nous avons souvent eu une police unie, mais parfois il y a eu des différences de gestion". J'aimerais davantage vous entendre sur ce point, si vous me le permettez.

Quelles sont les difficultés éventuelles rencontrées par la police sur le terrain pour appliquer les mesures décidées par le politique? Si l'on compare les deux vagues, quelles différences, quelles ressemblances, améliorations éventuelles dans l'exercice de vos missions sont-elles attendues?

Comme mon collègue du PS, Patrick Prévot, je pense que la gestion des frontières est, en effet, dans le point de vue des recommandations, un point qu'il faut souligner. Et donc, j'appuie ce point. Eu égard à cela, avez-vous dû interagir avec vos homologues à l'international? La communication entre les services de police au niveau européen est-elle fluide? Puisque nous ne sommes pas une île isolée en Belgique. Enfin, un échange de

bonnes pratiques avec vos homologues européens est-il envisagé ou envisageable à la lumière de cette Taskforce et de ce guide que vous avez mis en place?

Nathalie Gilson (MR): Monsieur le président, M. De Maegd et moi nous sommes mis d'accord. Il a parlé en mon nom.

Nawal Farih (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik dank de sprekers voor hun heel uitgebreide en heldere toelichting. Ik denk dat vrijwel al mijn vragen al schriftelijk werden beantwoord, waarvoor dank, en de toevoegingen van vandaag hebben mij meer zicht gegeven op wat er op het terrein gebeurt.

Ik heb nog enkele vragen. Ik zal niet al te lang zijn, maar ik wil starten met het grenzenbeleid, aangezien ik uit een grensregio komt, uit Limburg. Ik heb mij altijd afgevraagd hoe dat op het terrein precies is verlopen. Ik heb van verschillende burgemeesters en politiekantoren heel wat telefoontjes gekregen op het moment dat werd besloten om de grenzen te sluiten. Zij meldden mij dat het allemaal niet liep zoals het zou moeten lopen en ze waren daarover heel negatief. Ik heb de indruk dat de politie weinig inspraak had.

Ik krijg daarover graag wat meer informatie. Hoe zat het precies aan de beslissingstafel? Kreeg u genoeg inspraak omtrent dergelijke beslissingen? Hebt u zelf een risicoanalyse kunnen maken voor die beslissing werd doorgevoerd? Hebt u de indruk dat u aan de beslissingstafel voldoende gewicht had om gericht aansturing te geven waar nodig wanneer u beslissingen in een verkeerde richting zag gaan?

Ik heb ook begrepen dat uw diensten zich goed hebben aangepast, ondanks de snelheid van regels. Ik vraag me af of u die snelheid van regels, die er in tijden van crisis natuurlijk is, aankon of dat u zoekt naar een crisismodel waarbij men werkt met barometers. Ik heb begrepen dat men in Frankrijk volop bezig is met het creëren van goed geformuleerde barometers waarop politie- en veiligheidsdiensten kunnen reageren en die ze indien nodig kunnen finetunen. Is dat iets waar u positief tegenover staat om de interpretatieruimte te verkleinen van zowel de politie als de lokale besturen en om ervoor te zorgen dat de regels eenduidiger zijn?

Ik heb nog een derde vraag over de protocollen van de lokale besturen en de lokale politie. Ik heb begrepen dat er in verschillende steden en gemeenten coronaveiligheidszellen werden opgericht. Is dit iets dat wordt aangeraden door de politiediensten? Is dit iets dat dwingend wordt

georganiseerd? Ik heb immers de indruk dat andere gemeenten daar niet mee werken. Ziet u als federale entiteit een verschil tussen gemeenten en steden die dat wel doen en andere die daarvoor geen aparte cel hebben opgericht?

Ziet u daar betere prestaties of zegt u dat dit niet echt een verschil maakt op het terrein?

Ik heb nog een vraag over communicatie. Het is voor de politie natuurlijk niet evident geweest om de regels te communiceren naar de burgers en zeker niet wanneer deze het niet eens waren met de regels. Heeft de regering een bepaald advies gegeven waardoor heel moeilijk te bereiken doelgroepen gemakkelijker konden worden geïnformeerd door de politiediensten? Zo ja, welke handvaten hebt u dan gekregen van de verschillende denktanks van de regering? Vindt u dat u op dat vlak voldoende werd ondersteund?

Een van de sprekers had het over een draaiboek dat werd opgesteld voor de coronacrisis. Kunnen wij beschikken over dat draaiboek? Ik zou dat graag krijgen, en met mij wellicht ook nog andere commissieleden, om te zien wat jullie basis is om van daaruit eventueel extra aanbevelingen te kunnen formuleren.

Ten slotte wil ik nog alle mankracht op het terrein bedanken. Het was een heel grote uitdaging voor hen en ik wil hen bedanken voor al het werk dat werd geleverd.

Jasper Pillen (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik wil de sprekers bedanken voor de heel interessante uiteenzetting.

Ik sluit mij aan bij de collega's die hier al hun dank hebben betuigd aan de mensen die voor u werken en die zich dagelijks inzetten voor onze samenleving. Dit is het ideale moment om dat uitdrukkelijk te zeggen. Hun inzet wordt enorm geapprecieerd. Ik denk dat bijna iedereen hier ook een lokaal mandaat bekleedt en we hebben lokaal kunnen vaststellen op welke manier uw mensen steeds professioneel te werk zijn gegaan, waarvoor onze dank.

Ik onthoud uit de inleiding van de commissaris-generaal dat de corona-uitbraak ook voor de politie als een verrassing is gekomen en dat ze niet echt voorbereid was op deze pandemie. Dat was een beetje de rode draad doorheen de getuigenissen van de verschillende sprekers die hier al zijn geweest.

Uit uw betoog blijkt wel dat u gedurende die maanden al doende de nodige lessen hebt getrokken en tot een zelfevaluatie bent gekomen.

U sprak over een draaiboek. Als mijn collega Farih dat wenst, moeten we haar vraag steunen, maar ik wil eerder van u vernemen of u zo'n draaiboek specifiek toespitst op de coronacrisis.

Is dat een draaiboek dat klaar is voor een nieuwe coronavirusuitbraak of is het een meer generiek draaiboek dat kan worden toegepast op alle mogelijke uitbraken, pandemieën en bedreigingen? Ik krijg daarover graag wat meer uitleg.

U bent de zoveelste sprekers in een rij die hier hebben aangeklaagd dat er te veel instellingen, organen en platformen waren. U hebt ze allemaal opgesomd en hoofdcommissaris Paelinck heeft dat ook nog eens gedaan om het nog wat duidelijker te maken. Dat is een vaststelling die wij hier al vaker hebben gehoord en ik vraag mij af of u al de tijd hebt gehad - het is immers voor iedereen heel druk, en zeker voor de nieuwe minister - om de nieuwe minister hierover te brieven en om concreet vanuit de politie voorstellen te formuleren over de manier waarop dit in de nabije toekomst beter kan worden georganiseerd.

De tweede spreker had het over COFECO en de cel FAQ's. Ik heb de werkzaamheden van deze twee organen van nabij opgevolgd vanuit mijn toenmalige functie. Ik deel uw analyse daarover. Wat u zei, deed mij even terugkeren naar het recente verleden. Ik kan mij absoluut aansluiten bij heel veel van uw kritieken. U hebt tot twee keer toe gezegd dat het niet concreet genoeg was. Waaraan lag dat? Lag dat aan de instelling zelf of aan het raderwerk errond? Lag dat aan de leiding van de vergaderingen? Was de voorzitter daar niet voldoende scherp of snel?

Zoals ik in mijn inleiding reeds meegaf is er over de handhaving al veel gezegd. Tot op vandaag blijft dat een probleem, vandaar onze lovende woorden voor uw mensen. We kunnen veel vastleggen in ministeriële besluiten en in FAQ's, maar er blijft natuurlijk een enorme appreciatiemarge over voor politiemensen op het terrein om in bepaalde situaties te zien wat er door de beugel kan en wat niet.

We moeten ons trouwens ook, zonder in een filosofisch debat terecht te komen, afvragen of het überhaupt mogelijk is om alle mogelijke scenario's te vatten in een FAQ of in een ministerieel besluit.

Het lijkt mij in een crisis van dergelijke omvang niet evident om alle mogelijke regels en uitzonderingen voor alle mogelijke sectoren, personen en organisaties op te lijsten. Als wij zouden beslissen om dat te bepleiten vanuit onze bijzondere commissie, dan moeten wij toch zeer goed

nadenken over de consequenties ervan.

Ook had ik graag van u vernomen op welke manier er een invloed is geweest op de werking van de politie ingevolge uitspraken van burgemeesters van grote steden, bijvoorbeeld over het feit dat zij bepaalde zaken niet wensten te handhaven. Sommige burgemeesters verklaarden dat zij zich niet wensten bezig te houden met bepalingen uitgevaardigd door de federale overheid, dus zij gaven hun politiemensen de opdracht om die niet op te volgen. Wat was de impact van zulke uitspraken op de werking van de politie? Het gaat trouwens niet alleen om burgemeesters, maar ook om sommige gouverneurs. Aan mijn tongval hoort u van welke provincie ik afkomstig ben. Welnu, in onze provincie, West-Vlaanderen, ging de provinciegouverneur soms de andere kant op, want hij wenste meer controles en steeds meer politie-inzet. Enerzijds zijn er dus burgemeesters die vinden dat de maatregelen te ver gaan, waardoor zij de opvolging ervan niet opleggen aan hun politiemensen, anderzijds zijn er gouverneurs die absoluut meer druk zetten. In welke mate heeft dat een invloed gehad op uw werkzaamheden?

Mijn vierde vraag gaat over de landsgrenzen. Ikzelf woon op vijftien kilometer van de grens met Nederland. Ik heb de indruk dat zowat de helft van de sprekers en de helft van de commissieleden dichtbij een landsgrens woont, wat wel iets zegt over de kleinheid van ons land. Ik wens mij aan te sluiten bij de vragen die de collega's daarover al stelden.

Vanuit mijn fractie krijgt u voor honderd procent steun inzake de essentiële beroepen. Het is inderdaad noodzakelijk dat wij vastleggen welke beroepsbezigdheden in zulke omstandigheden als essentieel beroep gedefinieerd moeten worden. Het lijkt mij nogal wies dat de politie daarbij hoort. Deze week hebben we daarover ook moeten debatteren in de commissie voor Landsverdediging naar aanleiding van een vaccinatieprobleem. Ik denk echt dat het tot het prioritair werk behoort om vast te leggen welke beroepen al dan niet essentieel zijn in zulke crisissen. Ik herinner mij dat er daarover al heel veel discussies hebben plaatsgevonden, bijvoorbeeld binnen de COFECO. In die context krijgt u al mijn steun voor uw pleidooi.

Ook bied ik alle steun voor wat u bepleit inzake de communicatie. Wij moeten echt wel zorgen voor één kanaal, één communicatieorgaan, hetzij federaal, hetzij deelstatelijk. De eenheid van communicatie is echt essentieel.

De **voorzitter**: Mijnheer Pillen, als u niets had gezegd over uw accent, dan was dat wellicht niemand opgevallen.

Jasper Pillen (Open Vld): Ik doe erg mijn best, mijnheer de voorzitter.

Karin Jiroflée (sp.a): Mijnheer de voorzitter, blijkbaar in tegenstelling met het overgrote deel van deze commissie woon ik gelukkig pal in het midden van het land. Ik zal dus geen vragen stellen over de grenzen, al zijn die natuurlijk bijzonder belangrijk. Dat wil ik even benadrukken.

Ik wil graag de politiemensen bedanken voor al het werk dat zij in al die maanden gedaan hebben in, naar ik begrijp, niet al te eenvoudige en duidelijke omstandigheden. Ik dank hen uiteraard ook voor hun zeer klare uiteenzettingen vandaag. Mijn bijzondere dank gaat naar de heer Paelinck, die in zijn slot toch heel klaar en helder de vinger op een aantal wonden heeft gelegd, met name op die twee grote items: de moeilijkheden door de veelheid aan beslissingsorganen en de communicatie die niet eenduidig was.

Ik had een aantal vragen voorbereid, maar sommige zijn al door de collega's gesteld. Ik zal die niet herhalen. Ik vind dat een beetje te gek. De boodschap die de sprekers wilden overbrengen, was zeer duidelijk. Wij hebben ook heel wat teruggevonden in de schriftelijke antwoorden. Daarin zijn mij veel zaken opgevallen, maar één kleine zaak begrijp ik niet helemaal en wil ik dus aan u voorleggen. Het is iets kleins, maar het stoort mij een beetje.

Waar het ging over de beschikbaarheid van beschermingsmateriaal, zei u in antwoord op de vragen dat vanaf 24 maart een mondkapje en alcoholgel eigenlijk geen probleem meer waren voor de politie omdat zij terechtkon bij de noodvoorraad voor de lokale besturen en de eerstelijnszorg. Ik vind dat een beetje eigenaardig. Zijn het incidentele dingen die u daar vermeldde? Ging het om een paar zones? Of was dat een algemene uitspraak?

Ik zal u zeggen waarom. Ik vind dat raar, want tot midden april waren er woon-zorgcentra die met schaarste aan materialen kampten en die echt te weinig materiaal hadden om op een goede manier hun werk te doen. Sommige gaven zelfs aan dat zij geen beschermingsmateriaal hadden. Dan vind ik het bizar dat ik lees dat u daar terechtkon in die periode.

Misschien gaat het maar over een klein gedeelte, dat weet ik niet. Ik wilde dat maar even rechtgezet hebben. Uiteraard is dat iets dat in deze commissie minder aan bod komt, maar dat bij onze Vlaamse collega's toch een belletje moet doen rinkelen. Dat was gewoon wat uitleg bij de antwoorden die er op

de schriftelijke vragen zijn gekomen. Nogmaals van harte bedankt. Het gebeurt niet alle weken dat we dergelijke klare, duidelijke, gestructureerde uiteenzettingen krijgen. Maar daarvoor bent u uiteraard onze politie-eenheden. Dank u wel, in ieder geval.

De voorzitter: Dank u, mevrouw Jiroflée. Ik krijg de melding dat er geen vertaling was, omdat het voor de vertalers niet heel goed verstaanbaar was. Ik hoop dat de collega's en de mensen van de politie het wel begrepen hebben.

Karin Jiroflée (sp.a): Mijn excuses, mijnheer de voorzitter, ik had dit uitgeschakeld. Het ligt aan mij.

Sophie Rohonyi (DéFI): Messieurs, je vous remercie pour vos exposés extrêmement clairs. Je vous remercie aussi pour tout le travail que vous prodiguez depuis le début de cette crise. Je pense que cela doit être extrêmement compliqué d'être en première ligne de cette manière et de devoir aussi faire appliquer des mesures qui sont nécessaires mais impopulaires.

Vous êtes revenus notamment sur vos missions tout en précisant que, par conséquent, il y avait sans doute des missions, des dossiers qui avaient dû être relégués au second plan puisque vous deviez vous focaliser sur les missions de contrôle de ces fameuses mesures covid. Pouvez-vous nous en dire davantage et expliciter vos propos? Pouvez-vous nous dire si, selon vous, les circulaires tant du ministre de l'Intérieur que celles du Collège des procureurs généraux vous semblaient suffisamment claires?

Je me dois aussi de revenir sur la question du soutien psychosocial apporté aux policiers au regard de votre charge de travail, au regard de la durée de cette crise mais aussi de l'impopularité des mesures à faire respecter et qui ont clairement joué un rôle sur le mental des policiers. Vous nous dites, dans l'une de vos réponses écrites, qu'à part une demande d'organiser des réunions supplémentaires, vous semblez satisfaits des mesures qui ont été mises en place par rapport à cela, en particulier au niveau de la *stress team* de la police. Pouvez-vous nous dire en quoi ce soutien a-t-il finalement tenu compte des difficultés psychologiques et sociales qui ont été rencontrées tant par les policiers que par les citoyens? Ces difficultés étaient d'une part spécifiquement dues au confinement et, pour ce qui concerne les policiers, au stress, en raison du fait que les policiers étaient amenés à avoir des contacts avec des personnes qui étaient potentiellement contaminées. Un stress devait certainement en résulter. D'autre part, ces difficultés provenaient aussi du grand nombre de mesures que les

policiers ont été amenés dans un très court laps de temps à analyser et à faire appliquer.

Considérez-vous que le soutien psychosocial dont ont bénéficié les policiers était suffisamment adapté par rapport à toutes ces spécificités? Je pense par exemple à la question des violences intrafamiliales évoquée par l'un de mes collègues. On a vu qu'elles avaient explosé pendant le confinement et on devine pourquoi. À cet égard et vous en avez certainement pris connaissance, nous avons adopté en juin dernier une résolution qui formule toute une série de demandes auprès du gouvernement mais aussi de la police. L'une de ces demandes visait la plate-forme *Police-on-web* qui a d'ailleurs été abordée par l'un de mes collègues et qui prévoyait d'élargir cette plate-forme, du moins temporairement pour permettre aux victimes de violences intrafamiliales de porter plainte en ligne via *Police-on-web* pour tout ce qui concerne les faits de coups et blessures, de menace ou de harcèlement.

Le Collège des procureurs généraux avait marqué son accord sur cette idée. On avait aussi suggéré d'ajouter à cette plate-forme *Police-on-web*, la possibilité de créer un *chat* pour permettre aux victimes de violences intrafamiliales qui ne pouvaient que très difficilement sortir de chez elles d'avoir une discussion par *chat* avec des policiers. À la suite de ce *chat* et de la rédaction du PV, soit le policier invitait la victime à se rendre au commissariat, soit le policier se rendait au domicile de la victime. Que pensez-vous de ce dispositif? Est-il en cours d'élaboration? Si non, pourquoi?

À l'instar de l'un de mes collègues, je voulais aborder avec vous la question des sans-abri. Je suis allée à leur rencontre par le biais d'associations pendant le premier et le deuxième confinement. Au mois de décembre, je me suis rendue auprès de l'association Samusocial et j'ai été frappée de voir à quel point nombre de sans-abri refusaient d'être logés parce qu'ils considéraient que cela attentait à leur dignité. Ils voulaient rester dignes dans leur vécu et acceptaient par conséquent tout ce qui était vêtements chauds, nourriture mais refusaient d'être logés. Cela ne posait pas de problème aux gardiens de la paix parce qu'ils les connaissent et connaissent le quartier. Comment les relations entre les policiers et ces sans-abri se déroulent-elles, en particulier en temps de confinement et de couvre-feu?

À Bruxelles, les associations ont distribué aux sans-abri une carte qui est à montrer aux policiers en cas d'interpellation et qui certifie qu'ils sont sans domicile fixe et qu'ils n'ont pas à être verbalisés pour non-respect du couvre-feu. Avez-vous eu

écho de ce dispositif? Considérez-vous que ce dispositif pourrait être généralisé à l'ensemble du pays pour éviter de se retrouver dans des situations assez étranges où des SDF se feraient verbaliser pour non-respect du couvre-feu ou du confinement?

Pouvez-vous également nous dire si des directives spécifiques ont été transmises aux policiers pour convaincre la population de la nécessité d'adhérer aux mesures?

J'évoquais les gardiens de la paix. Une collaboration a-t-elle été mise en place avec les gardiens de la paix qui connaissent vraiment bien les quartiers, leurs habitants et qui font par conséquent un gros travail de prévention et de sensibilisation quant au bien-fondé des mesures covid?

À l'instar de beaucoup d'autres experts que nous avons eu l'occasion d'entendre au sein de cette commission, vous êtes revenus sur la complexité institutionnelle de notre pays.

Certes, cela n'a pas aidé à la clarté et à l'efficacité de la réponse à apporter. Je me joins évidemment à votre constat. Mais là n'est pas la question.

Vous êtes revenu sur les conséquences de cette complexité pour ce qui concerne le contrôle de la quarantaine ou encore du port du masque. Avez-vous formulé ce regret auprès du ministre de tutelle, à savoir la ministre de l'Intérieur, parce que c'est l'une des deux ministres, chargés sous ce gouvernement d'évaluer les différentes réformes institutionnelles. Aussi, je pense qu'il serait intéressant de lui formuler votre regret et les difficultés que vous avez rencontrées au cours de votre pratique en raison précisément de cette complexité institutionnelle. Cela l'aiderait dans son travail.

En ce qui concerne la vaccination, j'entends votre demande, on ne peut plus légitime, d'être vacciné plus rapidement. Mais pouvez-vous, toutefois, clarifier votre demande par rapport à l'agenda qui nous a été présenté par la *task force* vaccination? En effet, actuellement, dans la stratégie qui nous a été exposée, on devine que les policiers seraient vaccinés dans le cadre de la catégorie des fonctions dites essentielles d'un point de vue social ou économique. Donc, vous passeriez après le personnel soignant ainsi qu'après les personnes de plus de 65 ans et celles qui présentent des risques de comorbidité. Êtes-vous d'accord avec cela ou considérez-vous que vous devez passer avant ces profils?

En ce qui concerne la question des tests, j'ai relu

vos réponses écrites, pour lesquelles je vous remercie également. Vous expliquez avoir formulé, dès la première vague, une demande de stratégie claire quant au testing des policiers. Ensuite, vous dites que cette stratégie n'a pu être développée qu'au 1er novembre 2020, une stratégie où l'on explique clairement qui doit être testé, où, comment, etc. Mais en même temps, vous déplorez le fait qu'elle ne vous ait utile que pendant quelques semaines, puisque, par la suite, les tests étaient à nouveau disponibles pour l'ensemble de la population. Comment expliquez-vous finalement que cette stratégie ait mis autant de temps à être élaborée, car il aura fallu qu'un laps de temps s'écoule entre la première vague et le mois de novembre pour qu'elle soit élaborée? A-t-on aussi proposé aux services de police la mise en place de tests rapides pour les agents? Comme vous le savez, avant les vacances, on a enfin adopté un cadre légal qui permet la réalisation de ces tests rapides.

J'ai appris que la Flandre allait pouvoir mobiliser ces tests pour les entreprises dites "essentiels". Ne considérez-vous pas que des services aussi essentiels que les vôtres devraient pouvoir bénéficier de tels tests? Leur intérêt n'est en effet plus à démontrer. De plus, observer une quarantaine de plusieurs jours est assez compliqué en cas de sous-effectif policier.

En ce qui concerne la quarantaine, je prends également connaissance du fait que, selon la fonction exercée par le policier, sa durée varierait. Lorsque l'agent remplit une fonction dite "essentielle", la quarantaine serait de sept jours dans un premier temps, mais elle atteindrait dix jours pour une fonction "non essentielle". J'ai besoin d'éclaircissements quant à la raison d'une telle différence dans la durée. Comment avez-vous déterminé le caractère essentiel ou non d'une fonction?

Pour les tests, vous parlez des services d'intervention d'urgence. Est-ce cela que vous visez ou bien établissez-vous une différence entre le travail policier sur le terrain et au bureau? Et puis, cette durée de la quarantaine a-t-elle suivi les consignes qui, c'est vrai, ont souvent évolué? Je parle aussi bien de celles qui furent émises par le Conseil national de sécurité que par le Comité de concertation ensuite, puisqu'on est passé d'une quarantaine de quatorze jours à sept, puis dix jours. Cela n'a cessé de changer. Dans quelle proportion cette quarantaine a-t-elle été observée? Comment est-elle contrôlée aujourd'hui?

À juste titre, vous nous dites que l'augmentation des missions de la police nécessite que d'autres services viennent l'appuyer. Cette demande a été

exprimée depuis longtemps et, à raison, par le Syndicat libéral de la fonction publique (SLFP). Cela me rappelle une question que j'ai adressée cette semaine au ministre de la Mobilité au sujet des contrôles effectués dans les aéroports. Le ministre avait en effet annoncé, au début du mois de décembre, après le chaos observé dès novembre à Bruxelles-National, qu'un plan d'action allait être déployé pour faire respecter la distance physique entre les passagers, notamment à leur retour de vacances. Malgré tout, nous avons de nouveau constaté que c'était le chaos à la fin des vacances de Noël, le 3 janvier dernier.

Le ministre m'a expliqué que cette situation résultait principalement du fait qu'énormément d'avions avaient atterri en même temps, mais aussi du manque de communication entre les stewards supplémentaires qui avaient été mobilisés par l'aéroport ainsi qu'avec les services de police.

Pouvez-vous me confirmer ou m'infirmier cette information? Existe-t-il des directives propres aux transports en commun? Qui les édicte? L'aéroport vous donne-t-il des directives spécifiques ou les directives qui vous sont données émanent-elles seulement des services de police? Je souhaiterais vraiment que vous me clarifiiez les choses en la matière. Je pense ici aux aéroports et aux transports en commun.

Enfin, estimez-vous que le couvre-feu est suffisamment respecté? En France, le couvre-feu va être généralisé à l'ensemble du territoire car il aurait des effets positifs et contribuerait à diminuer le taux des contaminations. Partagez-vous ce point de vue?

Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, je tiens, tout d'abord, à vous demander de bien vouloir m'excuser. En effet, j'ai rencontré des problèmes importants de connexion.

Je remercie les différents intervenants parce que les informations qu'ils nous ont transmises par écrit et qu'ils ont données aujourd'hui sont particulièrement éclairantes quant à ce qui s'est passé durant ces derniers mois, mais aussi quant à la nécessité de revoir certains points de la stratégie actuelle pour l'avenir.

Marc De Mesmaeker: Alle fracties hebben hun gemeente dankbetuigingen aan de werking van de politie geformuleerd. We zullen dat in onze interne communicatie duidelijk overmaken aan alle personeelsleden van de geïntegreerde politie, waarvoor dank.

Er werden vragen gesteld over cijfers, over inbreuken, soort van inbreuken enzovoort. We

zullen die schriftelijk bezorgen. Hopelijk hebben we de wijsheid om de vragen eruit te pikken met betrekking tot het stukje dat we gebracht hebben, met de eigenheden van eenieder.

Veel mensen vragen of er nu meer eenduidigheid is dan toen. Naar mijn aanvoelen wel. We hebben allemaal geleerd uit het verleden. Nu is het wel beter maar het grote dossier quarantaine blijft een zorg. Men spreekt nu al een aantal maanden over die quarantaine. Vorig jaar al werd gezegd dat de politie daar een rol in zou kunnen spelen, zelfs een belangrijke rol. Onze ervaring is dat dit debat al maanden woedt en dat er vandaag volgens ons nog geen tekstuele zekerheid en voldoende draagvlak is om te weten of politie wel of niet zal tussenbeide komen en of er op grond van de huidige teksten een voldoende grote reglementaire basis is om tussenbeide te komen. Vlaanderen heeft het decreet al aangepast, wat niet in de andere deelstaten is gebeurd. Op dat vlak blijft de Taskforce nog op zijn honger zitten.

Er werden ook vragen gesteld over de vaccinatie, wat een actueel thema is. Waarom wordt er een verschil gemaakt tussen de eerste lijn en de tweede lijn? Dat is aangewezen omdat het risico op besmetting toch veel groter is bij de eerstelijnsdiensten dan bij de tweede lijn. De eerste lijn komt ook in contact met de tweede lijn, maar die contacten kunnen veel beter worden georganiseerd en beveiligd dan de dikwijls echt wel onvoorziene contacten van onze eerstelijns politiemensen op het terrein. Wat je vandaag meemaakt, is niet wat je morgen meemaakt.

Heel veel politiemensen, mannen en vrouwen, zijn opgetreden in toestanden waarin ze echt een groot risico gelopen hebben op besmetting. Vandaar zouden wij pleiten om dat onderscheid wel te behouden, zoals dat ook wordt gedaan in de zorgsector. De vraag is wel om de tweede lijn niet te lang te laten wachten nadien. De politie bevindt zich in categorie 7 en de vaccinatie is gepland voor april. De geïntegreerde politie stelt de concrete vraag om de eerstelijns mensen op te schuiven naar eind februari en de tweedelijns mensen de plaats in april te laten innemen. De contacten tussen de eerste en tweede lijn kunnen wel georganiseerd worden, maar er mogen niet te veel maanden overgaan, net zoals bij de zorgsector. Wij suggereren dus om de tweede lijn de plaats te laten innemen die nu gepland was in april voor de eerste lijn.

De nombreuses questions portent sur les contrôles frontaliers. M. Paelinck en parlera certainement aussi. Il est vrai qu'au mois de mars, la décision est tombée soudainement et directement et, dès lors,

nous n'avons bien évidemment pas eu le temps de s'expliquer et de faire le débat.

Tout d'abord, je voudrais dire que les contrôles frontaliers ne sont pas évidents. On vit dans un autre monde avec la libre circulation des personnes et des biens, et c'est un tout autre *mindshift* qu'à l'époque.

De ce fait, l'infrastructure dont on disposait, voici une dizaine d'années, lorsqu'il y avait encore les frontières, les services douaniers et les contrôles frontaliers par la police, mesdames et messieurs, n'existe plus. Les quelques bâtiments, maisonnettes, baraques qui sont encore sur place ne sont pas utilisables.

Concrètement, au mois de mars, on a effectivement mis nos gens sur le terrain sans le moindre abri. Aussi longtemps que la météo est bonne, ça va mais vous avez vu qu'au fil du temps, on a quand même lancé des marchés publics pour que des *Portakabin* ou d'autres infrastructures mobiles soient mises en place. Mais, entre-temps, on a abandonné car cela a bien évidemment un coût. Donc, s'il devait à nouveau y avoir des contrôles frontaliers, c'est rebelote: marchés publics et mise en place d'infrastructures mobiles pour que nos policiers et policières se trouvent dans les meilleures conditions possibles pour effectuer ces tâches.

Il est évident que nous demandons que cela se fasse dans un contexte européen, avec les mêmes règles et moyennant des contacts avec les pays voisins. M. Paelinck y reviendra.

Des attestations standard, si possible européennes, nous arrangeraient bien car cela nous faciliterait la vie ainsi que l'exécution de nos tâches. Cela serait peut-être aussi de nature à pousser nos citoyens à davantage respecter les mesures.

Sur cet aspect, il faut bien réfléchir et se demander s'il ne conviendrait quand même pas de prévoir une certaine infrastructure et une certaine méthodologie pour pouvoir davantage reprendre ces tâches, dans le futur, en cas de nouvelles crises.

Je crois effectivement que c'est un débat qu'il faut mener et approfondir dans tous ses aspects. La police peut certainement y apporter beaucoup de considérations.

Nicholas Paelinck: Men vroeg of de politie betrokken was bij de sluiting van de grenzen in de eerste fase. Er was toen een dubbele beweging. Burgemeesters in de grensregio sloten hun

grenzen, voor er een federale beslissing was en de lokale korpschefs werden daarbij betrokken, omdat het nemen van bepaalde maatregelen in Frankrijk of Nederland een enorm effect had op de lokale besturen in de grensregio's. Daar was de politie dus wel bij betrokken. Nadien volgde er dan een beslissing van de regering.

Men vroeg ook wat wij vinden van het sluiten van de grenzen. Dat is een beleidsbeslissing, maar als men regelgeving opstelt die men niet kan afdwingen, dan vinden wij dat niet effectief. We hebben het PLF, de contacttracing en de quarantaineopvolging en we weten allemaal dat dat niet goed werkt, want anders zou men zich niet tot de politie wenden om het over te nemen. Toen de grenzen gesloten werden, hebben wij vastgesteld dat er zodanig veel uitzonderingen waren dat het eigenlijk niet effectief is. Er waren immers uitzonderingen wegens familiale toestanden, voor woon-werkverkeer en voor infrastructuur. Ik meen dus dat het geen goede maatregel was. Men moet dat in een Europese context behandelen, samen met de buurlanden. Het is dan beter om eventueel het reizen te verbieden dan de grens te sluiten.

Marc De Mesmaeker: Pour ce qui concerne le télétravail, il est vrai que pour les services opérationnels de la police et certains services opérationnels de la police intégrée, le télétravail ne se conçoit pas. Toutefois, cela ne nous a pas empêchés d'aller plus loin. En effet, au niveau du Comité de Coordination de la Police intégrée (CCGPI), à savoir le comité de coordination entre la police locale et la police fédérale, on a finalisé un texte visionnaire comprenant les grands principes applicables au télétravail pour l'ensemble de la police intégrée. Avec ce texte, il y aura une base commune pour les 186 employeurs en vue de l'application du télétravail, que ce soit en période de crise ou non. On a fait ici un véritable pas vers une autre manière de fonctionner, de travailler. Ce texte est maintenant soumis au Comité supérieur de concertation et à nos organisations syndicales.

Nicholas Paelinck: Er werd gevraagd of wij al dan niet voorbereid zijn op een pandemie. Na de Mexicaanse griep heeft iedere lokale politiezone en de federale politie BCP's opgesteld. Wij konden ze uit de kast halen en onmiddellijk weten wie essentieel was en wie niet en wie wij konden thuislaten in het kader van een pandemie.

Zijn of waren wij voorbereid op een covidpandemie? Dat waren wij natuurlijk niet, wat ook logisch is, omdat die pandemie onbekenden heeft. Zoals iedere ramp gaat het daarbij om chaos organiseren. Zijn wij voorbereid op een pandemie, zoals wij ze nu doormaken? Natuurlijk zijn wij daar

nu op voorbereid. Indien wij echter morgen een pandemie krijgen met totaal andere spelregels en maatregelen, zullen wij opnieuw moeten schakelen. Onze organisatie is echter in staat om dat te doen.

Marc De Mesmaeker: Mijnheer de voorzitter, er zijn nog twee of drie vragen.

Monsieur De Maegd, s'agissant de la différence que nous avons ressentie entre les 186 employeurs, des exemples, je peux vous en citer quelques-uns.

Lors de la première décision de fermer les frontières, il y a eu des fermetures de frontières dans certaines zones de police avant que la décision ne soit nationalement décrétée et organisée.

Pour ce qui est du port du masque, dans certaines zones, il fallait porter un masque FFP2, alors qu'il était prioritaire pour le secteur des soins.

J'ai aussi un autre exemple, marquant celui-là, mais qui ne concerne pas une différence entre les services de police. À un donné, nous avons décidé que la formation de base devait continuer, et devait se faire par l'enseignement à distance. Au même moment, la décision a été prise, dans une province, de fermer les écoles. Cette décision était tout à fait à l'opposé de la ligne de conduite, d'ailleurs assez importante, parce qu'il fallait que non seulement le recrutement, mais aussi la formation de base, puissent continuer.

Il y a donc eu quelques exemples assez frappants et importants de choses qui n'ont pas fonctionné.

Mijnheer Pillen, ik denk dat het inderdaad heel belangrijk is om politiek af te kloppen wat al dan niet een essentiële sector is. Volgens ons is het een vanzelfsprekendheid – niet uit eigenbelang, maar in het algemeen belang – dat de politiesector daarbij als een essentiële sector wordt beschouwd.

Ik denk dat ik daarmee een aantal belangrijke vragen heb beantwoord.

Nicholas Paelinck: Er werd nog een vraag gesteld over onze houding ten aanzien van sociaal achtergestelden, zoals daklozen en transmigranten. Hoe reageerden wij op hen? Kregen wij daaromtrent extra richtlijnen? Hoe dienden wij een en ander te handhaven? Welnu, daarover zijn er vragen gesteld aan de respectieve organen, zoals Celeval. Welke aanpak moesten wij volgen tegenover daklozen en transmigranten, bijvoorbeeld als zij zonder mondmasker op het openbaar vervoer circuleren? Ook bij de Dienst

Vreemdelingenzaken werd die vraag gesteld. Wij hebben op die vragen nooit een antwoord gekregen. Wij hebben daarbij ook gevraagd hoe wij dienden te handelen, als die mensen bijvoorbeeld hoesten. Moeten wij hen dan naar een ziekenhuis overbrengen of een ambulance laten komen? In veel zones werden er mondmaskers geleverd of werden mondmaskers via de gemeenten verdeeld. Die problemen zijn echter nooit concreet besproken, omdat wij er vanuit de Celeval nooit een antwoord op gekregen hebben, ook al werd verscheidene keren gevraagd hoe de politie daarmee moet omgaan. Wij zijn geen artsen. 's Nachts en in het weekend zijn wij de enigen op het terrein. Op onze vragen is er geen antwoord gekomen. Elke lokale zone heeft er bijgevolg *au fur et à mesure* en binnen de eigen mogelijkheden op geantwoord.

Anke Stakenborg: Ik wil nog aanvullen met een antwoord op enkele concreet gevraagde items.

Vooreerst wil ik zeker nog iets vertellen over het COFECO en onze rol erin. Mevrouw Ingels, u vroeg of onze rol vanuit de politiediensten daarin onmiddellijk duidelijk was. Welnu, als politiediensten zijn wij uiteraard getraind in discipline 3, de noodplanning, en wij weten dan ook wat er van ons verwacht wordt. Wat dat betekende in de gezondheids crisis, was minder duidelijk. Gaandeweg, met vallen en opstaan, is ons dat duidelijk geworden en moesten wij creatief zijn om er invulling aan te geven.

Mevrouw Creemers, u hebt goed opgemerkt dat ik mogelijk met een slip of the tongue heb gezegd dat het organogram ons na enig aandringen geleverd werd. In onze perceptie duurde het wat lang. Heel concreet, op 13 maart zijn wij een versnelling hoger geschakeld, terwijl wij het organogram op 22 maart gekregen hebben. In die tien dagen bestond er voor ons wat onduidelijkheid over de andere spelers, over de verhouding van de cellen ten opzichte van elkaar, over wie er precies rond de tafel zat en over de concrete contactgegevens. Dat is, voor alle duidelijkheid, geen verwijt aan het Crisiscentrum, dat immers echt 24 uur per dag en 7 dagen per week draaide om alles te bolwerken. Met het oog op volgende crisissen kan het ons echter wel helpen als wij een kant-en-klaar overzicht van de verschillende cellen hebben, want het is dan slechts een kwestie van het invullen van namen en contactgegevens. Dat kan ons werk wel vergemakkelijken.

Hoe zou dat concreet worden? Mevrouw Gijbels, u legde de link met Nederland. Daar schiet inderdaad het Outbreak Management Team in actie en zijn voorstellen gaan naar een BAO. Wij hebben voor een stuk eenzelfde manier van werken, maar een

en ander wordt niet altijd juist ingevuld. Wij hebben de eerste stap, namelijk het advies van de wetenschappers, gegeven via de RMG en Celeval, dat naar COFECO gaat. Mijn vraag is om daar wat concreter te gaan. Er wordt systematisch advies gevraagd aan de wetenschappers, ik vraag om ook systematisch advies te vragen van de experts aan tafel. Dat kan ad hoc, want uiteraard moet niet over alles advies gevraagd worden aan de politie. Ik vraag om met betrekking tot de thema's die bepaalde diensten aanbelangen, systematisch op voorhand advies in te winnen. Wij zitten daar aan tafel. Dat kan via ad-hocwerkgroepen. Zo kan dat toch meegenomen worden naar de definitieve politieke beslissingen die daarover genomen worden.

Welke lessen trekken wij daaruit? Zullen wij een nieuwe evaluatie maken? Met het vele werk om de pandemie te beheren, is het maken van een evaluatie een bijkomende werklust. Ik spreek uit ervaring. Wij zullen dat doen, maar de hoorzitting vandaag is eigenlijk ons tweede evaluatiemoment. Dankzij uw vragen hebben wij heel pertinent opnieuw een retrospectie gedaan van de periode. Geef ons dus een klein beetje respijt en vraag om de schriftelijke vragen en hetgeen wij hier vandaag mondeling hebben toegelicht, als een tweede evaluatiemoment te aanzien. Wij zullen dan zien hoe de crisis verder evolueert om te bekijken of wij nog een evaluatie opstellen.

Alleszins, wij houden het draaiboek *à jour*. Ik ben niet meteen voorstander om het draaiboek te delen, omdat het een evolutief gegeven is. Hebben wij dat alleen op de covidgezondheids crisis gebaseerd? Neen, het is niet *as such* gebetonneerd. Het geeft echter wel een aantal checklists, handvaten.

Wij stellen erin steeds de vraag die de leidinggevende zich moet stellen. Bijvoorbeeld op vlak van logistiek, hebben wij voldoende beschermingsmateriaal in stock? Dan volgt een aantal checklists, met wat er moet geverifieerd worden bij een volgende crisis om na te gaan of wij dat effectief in stock hebben. Zo laten wij dat evolueren.

Wij werken met een aantal alarmdrempels. Daar staat in vanaf wanneer wij opleidingen stilleggen, vanaf wanneer ze kunnen hervatten en volgens welke voorwaarden. Het is dus geen kant-en-klaar document, dat ondertekend en gestempeld is, maar het is ter beschikking op het communicatiekanaal voor leden van de Taskforce. Het is evolutief en het is aan de leden van de Taskforce om het bij te vullen op momenten dat er nieuwe beslissingen genomen worden en er nieuwe lessen geleerd zijn.

Dan heb ik een paar punctuele, korte, concrete verduidelijkingen. Mevrouw Pas, u vroeg of wij vragende partij zijn om het besluit over de erkenning van COVID-19 als beroepsziekte te verlengen.

Dat gold voor een korte periode. Ik meen tot eind juni of juli. Onze vakbonden zijn zeker vragende partij om die erkenning te verlengen. Dat betekent dat er niet iedere keer opnieuw een administratieve molen opgezet moet worden om te bewijzen dat het krijgen van het virus effectief te wijten was aan de uitvoering van de politieopdrachten.

Mevrouw Rohonyi, wat het onderscheid tussen een quarantaine van zeven dagen en een van tien dagen betreft, wel degelijk opgelegd door Sciensano, wijs ik erop dat Sciensano zegt dat er voor essentiële functies een kortere quarantaineperiode van zeven dagen geldt.

Wij passen die niet d'office toe voor al onze politiepersoneelsleden. Wij hebben geïdentificeerd wie kritieke functies uitoefenen binnen onze politieorganisatie. Voor die mensen geldt de kortere periode. Waarom? Omdat wij die zo snel mogelijk opnieuw ter beschikking willen hebben en willen inzetten voor politieopdrachten.

Of onze positief getesten het virus privé opliepen of door het werk, hebben wij niet zo gedetailleerd kunnen bijhouden. Wij kunnen daar dan ook geen cijfers over geven. Wij hebben uiteraard een aantal clusters gehad op het werk en soms waren die duidelijk, maar het was niet altijd even duidelijk.

Wat de opleidingachterstand betreft, wil ik beklemtonen dat de basisopleidingen nog altijd volledig doorlopen. Onze mensen studeren af met de nodige vaardigheden. Er is ook voorzien in een probatiestage, dus waar er te weinig fysieke trainingen zouden zijn - alles verloopt via afstandsonderwijs maar de politietaken houden ook een aantal fysieke opdrachten in -, hebben wij het engagement genomen om de betrokkenen op de probatiestageplaatsen extra te trainen, volgens de modaliteiten en de voorwaarden die bepaald zijn om trainingen te organiseren. Die liggen als richtlijn vast binnen de Taskforce.

Nicholas Paelinck: Une question a été posée sur la hausse des violences intrafamiliales. Une réponse a été donnée par la ministre et la Taskforce. Un arrêté covid impose aux policiers de passer à cinq reprises au domicile pour vérifier si une évolution est intervenue dans le dossier. La police est donc bien consciente du phénomène.

U vraagt waarom wij pas in april in aanmerking

komen voor vaccinatie. De testing werd gevraagd in april en pas in november kregen we een antwoord. U vraagt waarom dat zolang duurde. U vraagt hoe het komt dat wij nog geen sneltesten kunnen krijgen. Die vragen stellen, is ze beantwoorden. Omdat de politie blijkbaar niet als prioritair wordt beschouwd en op dat vlak stiefmoederlijk wordt behandeld. Dat is ook de indruk van de vakorganisaties.

De voorzitter: Dan geef ik graag het woord aan de leden die nog iets willen toevoegen.

Yngvild Ingels (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik wil nog op twee aspecten reageren.

De controle op de quarantaine is nog voor de zomer voor het eerst ter sprake gekomen. Er is daarover toen ook een aantal parlementaire vragen gesteld, maar ik denk dat u daarmee intern al veel langer bezig was. Minister De Crem heeft toen geantwoord dat de politie nooit een rol zou spelen in de controle op de quarantaine en minister Verlinden heeft dat herhaald bij haar aantreden als minister. Het is nog altijd niet duidelijk wat de rol van de politie precies zal zijn. Ik hoor alleen dat minister Verlinden geen fan is van het systematisch inzetten van een wijkagent en van het systematisch deur per deur controleren.

Hoe ziet u dat? Wat kan en wat mag? Wat mag er op basis van de huidige wetgeving? Wat zou er moeten veranderen als men zou willen dat de politie dat doet? Zult u dan effectief op basis van de lijsten die de burgemeesters hebben gekregen systematisch op die deuren gaan kloppen?

Wat ik ook heb begrepen, is dat er een systeem zal komen waarbij u toegang zult krijgen tot een webplatform om te zien wie er in quarantaine zou moeten zitten. Daar ben ik al veel meer voorstander van. Als u op straat iemand een verkeersinbreuk ziet plegen en u moet nagaan wie die persoon is, dan zou u kunnen zien dat die persoon eigenlijk in quarantaine zou moeten zitten. Klopt dat? Wat is dan het gevolg voor die persoon? Krijgt hij dan een boete of stuurt u hem onmiddellijk naar huis?

Ik heb nog een vraag over de grenzen en meer bepaald over de grenscontroles op de luchthaven. Het is mij nog steeds niet duidelijk wat de meerwaarde is van uw controle daar. Ik heb altijd begrepen dat het al van bij het begin de bedoeling was de luchtvaartmaatschappijen te laten controleren of de PLF ingevuld is voor de passagiers aan boord gaan.

Eigenlijk moet u dus een dubbele controle doen wanneer die mensen in Zaventem aankomen. Het

blijkt dat ongeveer 1 % van de gecontroleerden geen PLF heeft ingevuld. Als men de inzet van middelen afweegt tegen het resultaat dat dit oplevert, stel ik mij daarbij toch vragen. Hoe komt het dat u dat dubbel moet controleren? Volgens mij is dat helemaal geen kerntaak van de politie. Ik vind dat Saniport dat zou moeten doen.

Dat heeft daar misschien de mensen niet voor, maar eigenlijk vind ik dat Saniport dit moet doen en de mensen die dit niet hebben ingevuld, eruit moet halen en zeggen: kom, we zullen dit samen invullen. Controleren jullie gewoon of dit is ingevuld, ja of nee? Jullie kunnen onmogelijk controleren of wat daarin staat, waarheidsgetrouw is. Wat is jullie mening over de meerwaarde van de controle van de PLF's? Is dat een systematische controle bij iedereen die passeert, of is het een steekproef die jullie moeten doen? Wat is de exacte opdracht voor de mensen van LPA op de luchthaven?

De voorzitter: Het is misschien handig om hier onmiddellijk op te antwoorden.

Nicholas Paelinck: Ik kan onmiddellijk antwoorden. Wat de LPA betreft, geef ik de vraag door aan Marc. Inzake de quarantainecontrole door de politie werd de vraag gesteld om tijdens de zomer controle te doen van de medische quarantaine. Wij hebben dat afgewezen om diverse redenen. Juridisch is er een probleem. Vervolgens is er een probleem qua capaciteit. Alweer, omdat bepaalde diensten als de Gezondheidsinspectie, het Agentschap Zorg en Volksgezondheid, hun rol niet kunnen spelen, wordt dit doorgeschoven naar de politie. Dit is dan in de frigo gestoken.

Begin december is de vraag gekomen om de controle te doen van de autoquarantaine. Dat is de quarantaine van de mensen die terugkeren uit verlof, een PLF invullen en nadien via sms worden verwittigd. Daar moesten wij naar gaan kijken. Voor die autoquarantaine was een koppeling van databanken nodig en dat zorgde ook voor een juridisch probleem. Nu is er op Vlaams niveau een decreet en een uitvoeringsdecreet, waardoor de burgemeesters toegang krijgen tot zowel de autoquarantaine als de medische quarantaine en waarbij een rol zou worden gespeeld door de politie.

We hebben gediscussieerd over het draagvlak van de politie bij de bevolking. We zijn een gemeenschapsgerichte politie en hebben dus de bevolking nodig. De laatste zes maanden werd er al een spanningsveld gecreëerd door het opleggen van allerlei beperkingen van vrijheden aan de burger. Als wij dan nog eens moeten aanbellen om

te controleren of iemand thuis is of niet, vind ik dat geen goede oplossing. Er zijn andere mogelijkheden via OCMW's, coronastewards enzovoort om dergelijke controles uit te voeren. Dit moet niet door de politie gebeuren. Als er natuurlijk ergens een risico speelt inzake fysieke veiligheid en integriteit, kan er altijd een ploeg meegaan om de controles te verrichten.

De voorzitter: Was dat antwoord voldoende?

Marc De Mesmaeker: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Ingels, voor de luchthavens past uw toelichting goed bij een van de suggesties die wij in deel 5 van het ketengericht denken hebben gebracht. U moet misschien niet te snel en exclusief aan de politie denken maar aan alle mogelijke actoren op het veld om de werklust te verdelen.

De voorzitter: Vragen nog leden het woord of ga ik gewoon het rijtje af? Mevrouw Creemers steekt haar hand in de lucht.

Barbara Creemers (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, heren, mevrouw, ik dank u voor de heel precieze antwoorden.

Ik heb niet echt een bijkomende vraag maar wel twee optimistische opmerkingen ter afronding.

Ik hoor mevrouw Stakenborg verklaren dat het maken van een dergelijke evaluatie bijkomende werklust betekent op een moment waarop de betrokkenen nog volop op het terrein bezig zijn en nog elke dag snel moeten schakelen.

Dat er al een interne evaluatie is gebeurd en dat u het moment van onze vragen hebt aangegrepen als tweede evaluatiemoment, spreekt alleen maar voor u omdat die evaluatie in de huidige drukke tijden toch erg grondig werd gedaan. U had ook kunnen aangeven het veel te druk te hebben en later te willen terugkomen.

Ik dank u dan ook oprecht omdat u het moment toch hebt aangegrepen en de evaluatie hebt gemaakt.

Over het draaiboek snap ik dat u nu opmerkt dat het om een evolutief gebeuren gaat en dat het vooral een intern werkdocument betreft, dat u in de huidige fase niet graag deelt. Ik begrijp dat.

Ik blijf echter wel geïnteresseerd. Ook daarvoor wil ik u een compliment geven omdat u het draaiboek al heel goed aanpast, ook met het oog op een volgende pandemie. Ik hoop dat er een moment komt waarop het draaiboek voor u af is. Ik hoop dat wij op dat moment een nieuwe hoorzitting kunnen

organiseren waarop u het met ons kan delen. Dat is immers het punt waar onze commissie naartoe moet. Wij moeten in elk geval vragen kunnen stellen zodat wij tot dergelijke documenten kunnen komen en wij een volgende keer wellicht wel opnieuw snel zullen moeten schakelen, maar wel voorbereid zijn.

Ik hoor u verklaren dat een volgende keer opnieuw heel snel zal moeten worden geschakeld omdat de sanitaire omstandigheden mogelijk anders zijn, maar u zegt dat de politie in staat moet zijn om dat te doen. Ik word hoopvol van die woorden en ik dank u daarvoor.

De voorzitter: Ik zal de partijen gewoon afgaan.

Ondertussen is mevrouw Merckx wel aanwezig. Zij heeft ondertussen haar tweet de wereld ingestuurd, waarin zij meldt dat de huidige vergadering achter gesloten deuren zou plaatsvinden. Zij kan nu zelf vaststellen dat zulks niet het geval is.

Ik ben blij dat u nu deelneemt aan onze vergadering, mevrouw Merckx. Wenst u nog iets toe te voegen na de toelichting die we net hebben gekregen?

Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, ik heb mij deze ochtend laten verontschuldigen, maar ik heb mij nu aangesloten voor de regeling der werkzaamheden. Men had mij gezegd dat die ongeveer rond 13.00 uur zou beginnen.

Hebt u beslist om dat toch niet achter gesloten deuren te doen?

De voorzitter: Daarover zullen we het straks hebben. Ik stel voor dat we eerst de hoorzitting afwerken. We hebben hier al een hele voormiddag hard gewerkt.

Michel De Maegd (MR): C'est juste, monsieur le président, parce qu'il faut parfois un peu sourire, mais je constate que Mme Merckx a décidé beaucoup de problèmes avec les huis clos. Lorsqu'une réunion se tient à huis clos, elle brise le huis clos sur Twitter et lorsque la réunion est publique, elle dit qu'il s'agit d'un huis clos. Il faudra lui expliquer ce qu'est un huis clos.

Le président: Je propose que cette discussion ait lieu tout à l'heure.

Sofie Merckx (PVDA-PTB): Monsieur le président, je tiens néanmoins à répondre à M. De Maegd. Comme je l'ai dit, j'ai été excusée ce matin en raison d'autres obligations. Dès le début de

semaine, j'ai fait savoir que je n'étais pas d'accord avec le déroulement des travaux en huis clos. Je l'ai donc fait également savoir sur les réseaux sociaux, étant donné que mon appel pour que la réunion se tienne publiquement n'a pas été entendu, de ce que j'ai compris. Je pense que ma position est assez claire.

J'avais aussi compris, lors de la dernière réunion, que nous n'allions plus tenir constamment des réunions à huis clos.

Yngvild Ingels (N-VA): Mevrouw Merckx, hier zitten drie mensen van de politie. We zitten in een repliekronde. Kunnen we dit even afronden?

Sofie Merckx (PVDA-PTB): Absoluut, mevrouw. Ik heb trouwens zelf het woord niet gevraagd, ik heb mij hier alleen bij aangesloten.

De **voorzitter**: We zullen deze discussie straks voeren.

Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, je serai brève. L'important et avant tout, c'était, messieurs, de vous entendre aujourd'hui. J'ai bien retenu le point sur lequel vous insistez, à savoir la fermeture des frontières, décision qui risque d'être imminente. Mais j'imagine que vous êtes au courant et que vous êtes impliqués et associés aux discussions. En effet, j'ai entendu qu'elles étaient sur la table - fort heureusement - du Conseil européen, pour adopter une approche cohérente sur l'espace européen.

Pour ma part, je terminerai en disant que j'ai retenu énormément d'éléments que vous avez mis en évidence aujourd'hui et peut-être resaluer, une fois de plus, les différentes équipes à tous les niveaux, car vous êtes effectivement au front et avez permis, pendant tous ces mois, de réaliser un travail excessivement important. Je vous souhaite beaucoup de courage, car les mois à venir vont encore grandement mobiliser l'énergie de toutes les équipes au niveau de la police.

Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le président, il me semble que je n'ai pas obtenu de réponse eu égard à toute une série de sujets, notamment sur le couvre-feu, question fondamentale. Dans quelle mesure est-il respecté aujourd'hui? En ce qui concerne la délation, êtes-vous beaucoup sollicité par des demandes de citoyens qui considèrent ou, en tout cas, constatent que leurs voisins ne respectent pas les mesures covid, notamment à l'occasion des fêtes de Noël? Quelles sont les consignes qu'auraient reçues les policiers en la matière? Quelle est l'ampleur du phénomène? Comment y répondez-vous?

Anke Stakenborg: Mevrouw Rohonyi, wat uw vraag over de naleving van de avondklok betreft, die overtreding staat absoluut in de top 3 van onze processen-verbaal. We stellen vooral processen-verbaal op voor het niet naleven van het samenscholingsverbod, het niet dragen van een masker en het niet naleven van de avondklok. Ik stel voor dat we de precieze cijfers opnemen in het schriftelijke antwoord betreffende de inbreuken. Ik heb hier een cijfer, maar ik vermoed dat het niet helemaal correct is. Gelieve mij even de tijd te geven om het aantal inbreuken te verifiëren. Het zit echter wel degelijk in de top 3.

Marc De Mesmaeker: En ce qui concerne les consignes, il y a des consignes opérationnelles policières pour les gens de terrain, infraction par infraction. Et, en effet, parfois nous sommes contactés par des citoyens, des commerçants qui ne sont pas d'accord qu'à côté d'eux, un commerce ouvre ou bien se trouve un café caché. S'il y a un appel au 100 ou à la police, nous intervenons effectivement.

Sophie Rohonyi (DéFI): Je me doute que pour certains policiers, cela doit poser un problème éthique. Ils sont obligés d'intervenir, mais s'ils ne veulent pas? Avez-vous été confrontés à des problèmes, au cours desquels des policiers ne voulaient pas intervenir ou en avez-vous eu des échos? Vous avez évoqué le fait que les policiers étaient mal à l'aise d'intervenir pour le respect de la quarantaine en entrant chez les gens. En effet, vous avez déjà assez de mesures impopulaires à faire respecter. Là aussi, c'est quelque chose de difficile à appliquer. Je m'interroge beaucoup, ainsi que de nombreux concitoyens, sur cette question de la délation. Il y a les pour et les contre. Une dichotomie s'installe dans notre société sur cette question. J'imagine que cela doit également se produire au niveau de la police.

Nicholas Paelinck: Pour nous, c'est facile. Nous n'avons pas à vouloir. Nous devons suivre les ordres. Deuxièmement, il y a parfois des interventions où le policier ne se sent pas bien. Et souvent, même! Ce sont des règles que nous devons faire appliquer aux citoyens, mais nous ne sommes pas entrés à la police pour appliquer de telles règles. Mais c'est une demande. Il y a une pandémie et on suit les ordres. Nous, on n'en discute pas entre nous.

Marc De Mesmaeker: Effectivement, dans le chef des policiers, avant tout, ce n'est pas une question comme "Est-ce que j'interviens ou est-ce que je n'interviens pas?". Ils exécutent et ils obéissent aux ordres. Ce qui est très important, c'est que le policier sache que s'il intervient, il y a une base réglementaire. C'est cela qui, de temps en temps,

a joué dans les esprits et dans le mode de fonctionnement. Mais soyez rassurés sur l'interventionnisme de nos agents.

De **voorzitter**: Dan wil ik jullie nog heel hartelijk danken. Ik sluit mij aan bij wat heel veel leden hebben gezegd. Jullie hebben een heel gedetailleerde en heel eerlijke uiteenzetting gegeven over de manier waarop jullie naar de aanpak van de crisis hebben gekeken.

Uiteraard sluit ik mij ook heel graag aan bij de woorden van dank, die ook aan de verschillende teams zijn overgemaakt.

Wij appreciëren zeker en vast alle inspanningen die jullie hebben gedaan in deze heel moeilijke tijden.

Hartelijk dank en prettig weekend.

La réunion publique de commission est levée à 13 h 26.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 13.26 uur.